

Kümme aastat lahendusest metsavargust

Kuigi metsavargad selgitati välja juba kriminaalasja alguses, on nad prokuratuuri ja politsei vigade tõttu ikka veel vabaduses. lk 2-3

Eestisse investeerisid peamiselt soomlased

Möödunud aastal töid välisinvestorid Eestisse pea kaks korda vähem raha kui aasta varem. EAS selles probleemi siiski ei näe. lk 10

Suri Putini verivaenlane

Üleeile Londonis surnuna leitud Kremli kriitiku Boriss Berezovski surma põhjus on veel teadmata. lk 9

Ladõnskaja – Lasnagorski tütarlaps

Viktoria Ladõnskaja räägib oma uuest raamatust ja sellest, kuidas Lasnamäe linnaosast sai „riik riigis”. lk 14

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 59 | ESMASPÄEV, 25. MÄRTS 2013

ajaleht.epl.ee

TAMREX

KAS TEAD, KUI TIHTI PEAD TULEKUSTUTEID KONTROLLIMA?

2 AASTA TAGANT -

tuleb kontrollida kõiki tulekustuteid (va neid, mis asuvad sõidukis või välistingimustes)

1 AASTA TAGANT -

tuleb kontrollida tulekustuteid, mida hoiate AUTOS, veesõidukis või välistingimustes.

MIS ON TULEKUSTUTI KONTROLL?

Tulekustuti kontroll on nagu auto tehnoülevaatus, mille käigus sooritatakse mitmed toimingud veendumaks, et ülevaatusel oleks tulekustuti töökorras. Kontrolli eesmärk on tuvastada seadme hea töökorras, ohutus ning vastavus tootjapoolt ettenähtud tehniliste nõuetele. Kontrolli käigus mõdetakse tulekustuti survegaasi olemasolu, kustutusaine laengu vastavust nõuetele, hinnatakse seadme kasutusvalmidust ja tehakse teisi tootjapoolt ettenähtud toiminguid.

MIS ON TULEKUSTUTI HOOLDUS?

Tulekustuti hooldus on nende tegevuste kogum, mille käigus pikendatakse seadme kasutusiga. Hoolduse käigus vahetatakse tulekustuti osised ja teostatakse katsed, et tuvastada tulekustuti töökorras, kasutajaohutus jms.

Too tulekustuti hooldusesse kohe, kui:

- oled seda kasutanud;
- kontrolli käigus ilmnesid puudused, mis võivad seada ohtu kasutajad või seadme töökorras;
- jõuab kätte perioodilise hoolduse ja surve testi tähtaeg;

Kõik TAMREXi pulberkustutid tuleb nende eluea pikendamiseks tuua hooldusesse vähemalt iga 10 aasta tagant. Mitmete madalama kvaliteediga pulberkustutite perioodiline hooldus saabub juba 5 aasta möödudes, nii nagu vahikustutite puhul tavaks.

KES SAAB TULEKUSTUTIT KONTROLLIDA JA HOOLDADA?

Kontroll- ja hooldustoiminguid võivad tulekustutitele teostada hoolduskeskused, millel on vastavasisuline registreering majandustegevuse registris, inspekteerimisasutuse heakskiit ja tunnistus. Hoiduge juhuslike ja ebausaldusväärsete teenusepakkujate eest, kes vajalikku pädevust ei oma.

Kindla garantiimärgi tagab hoolduskeskuse kuulumine Eesti Tuleohutuspäigaldiste Hooldajate Kesklitu (ETHK).

Kontrolli- ja hooldusnõude rikkumise eest on Tuleohutuse seaduses ettenähtud maksimaalne karistus 300 trahviühikut, juriidilise isiku puhul 3200.-€.

KUSTUTI KONTROLLI SOODUSHIND:

2.99€

(Norm hind 4.60 €)

KAMPAANIA KEHTIB 2013 MÄRTSI LÕPUNI

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN

Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusesepi 35

TARTU

Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU

Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE

Pikk 2

VILJANDI

Riia mnt 42a

JÕHVI

Tartu mnt 30

VÕRU

Piiri 2

VALGA

Vabaduse 39

NARVA

Tallinna mnt 19c

HAAPSALU

Ehitajate 2a, Uuemõisa

JUHTKIRI

Eesti Energia vajab muutust

Eesti Energia juhtkonna soov hoogsalt õlitööstust arendada on riskantne, arvavad paljud inimesed, sealhulgas ka valdkonda lähemalt tundvad. Küllap on, sest ettevõtte uus õlitehas, mis oleks pidanud juba möödunud aasta sügisest täisvõimsusel töötama, on praegu ikka veel katsetamisjärgus. Eesti Energia on valinud tehnoloogia mõttes uudsema tee kui Viru Keemia Grupp, mille õlitehase käivitamine kahe aasta eest kulges suuremate probleemideta. Peale selle peitub karisid – nii Eesti Energia kui ka VKG jaoks – Euroopa Liidu kütusedirektiivis, mis võib takistada põlevkivist tootma hakatava diisli turustamist lähiregioonis, kui Eesti erandit ei saa.

Vastukaaluks saab rääkida sellest, et ainuüksi vanas õlitehases toodetud põlevkiviõli müük andis möödunud aastal ligi kümme protsenti Eesti Energia müügitulust ning üle veerandi ärikasumist. Kui uus tehas tööle saadakse – rääkimata Eesti Energia juhtkonna õlivilisiooni täies mahus teostamisest –, annaks õlitööstus veelgi kopsakama osa ettevõtte käibest ja kasumist. Ilusate plaanide täitumisel saaks õlitööstusest Eesti Energia kõige väärtuslikum osa.

Kuidas plusse ja miinuseid arvestades riigiettevõtte õlitööstuse arendamise plaanidesse suhtuda? Arvestades, et Eestis kurdetakse

teadusmahuka tootmise vähesuse üle, oleks veider, kui me ei teeks katsetki eestlaste põlevkivialaseid teadmisi rahaks pöörata. Kui maailmas püütakse energiat välja väanata paljudest veel hiljuti

kehvadeks põlatud allikatest nagu õliliiivad ja kildagaas, siis miks mitte sekkuda mängu põlevkivile toetudes? Paraku ei ole Eesti Energia praegune staatus selleks eriti sobiv. Suurelt riigiettevõttelt, mis on Eesti tähtsaim elektritootja ja millele kuulub suurem osa Eesti elektrivõrkudest, ootavad paljud märksa alahoidlikumat tegevust ja õigusega. Hulga vastandlike huvide keskmes olemise tagajärjeks on muuhulgas see, et ettevõtte kipub viimasel ajal oma käekäigu ja plaanide küsimuses liigselt salatsema, sest kõigile – elektritarbijatele, investoritele, maksumaksjatele – ühtaegu meeltnõõda olla on raske, aga kõigiga tuleks praeguse äriportfelli ja omandivormi tõttu kindlasti arvestada. Osa sellest probleemist laheneks, kui valitsus võtaks seisukoha, et Eesti Energia vähemusosalus või tema õlitööstus viiakse sobival hetkel börsile. See tähendaks, et riigil ei tule investeerida sadu miljoneid eurosid Eesti Energia omakapitali, st võtta täit õlitööstuse arendamisega kaasnevat riski. ●

REPLIIK

Euroopa uued väärtused

Küprose päästmise plaan polnud eileõhtuse seisuga veel lõplikku kuju saanud, aga see on küll Kyp-rose juhtumi käigus järjekordselt tõestust leidnud, et väljend „euroopalikud väärtused” tähendab tänapäeval ka suutmatust ebaõnnestumisi tunnistada ning kokkulepitud reeglite väänamist, kui nende täitmine võib kedagi pahandada. Kui riik on lubanud hoiused tagada 100 000 euro ulatuses, siis milleks teha ettepanek seda lubadust sihilikult murda, kui kahjude koorma saab laduda nende hoiustajate õlgadele, kelle hoius ületab 100 000 eurot ja kellele pole seega hoiuse säilimist garanteeritud? Poleks uskunud, et Euroopa liidrid on Kreeka loost nii vähe õppinud. ● **Villu Zirnask**

Lk 11 Maik Raava: kool olgu maailmaparandaja, ei vähemat
Lk 11 Siret Kotka: e-valimiste probleemidest

35 lähipiirkonnas toimuval rahvusvahelisel õppusel osaleb tänavu Eesti kaitsevägi. Kaitseminister Urmas Reinsalu sõnul tugevdavad need kaitsekoostööd ja NATO liitlassuhteid. **Delfi**

EESTI SATELLIIT STARDIKS VALMIS

Eesti esimene kosmosesatelliit – 1,33 kg kaaluv 10 cm³ suurune ESTCube-1 sai reedel Guajana kosmosekeskuses lõplikult integreeritud kanderaketi külge minevasse ISIPOD-i, mis sel-

le orbiidil välja viskab. Kõik on seega stardiks valmis ja järgmine kord käivitub satelliit juba orbiidil ümber Maa tiireldes. Aprillis viib kanderakett Vega satelliidi kosmosesse. **Delfi**

Metsavargus: perekond on pea kümme aastat õiglust taga ajanud

Uurimisvigade ja tegemata jäetud töö tõttu on vargad vabaduses, hoolimata, et süüdlased selgitati välja juba kriminaalasja alguses.

Kärt Anvelt
kart.anvelt@epl.ee

2003. aasta augustis sõitis Türil elav Vello Preema (praegu 78-aastane) mööda tema Änaris asuva lapsepõlvkodu kinnistust. Vello vaatas metsatukka ja mõtles, et midagi on valesti – vohav kuusemets oli madalamaks jäänud. Lähemale minnes selgus, et keegi oli viie hektari suurusel metsaalal täieliku lageraie teinud. Tõl- laste kokkuostu hindade järgi ulatus kahju poole miljoni kroonini. See oli 2003. aastal Järvamaal elanikele põhjustatud suurim kahju.

Kuriteost on nüüd möödas kümme aastat, perekond Preema on juhtunu uurimisega vaeva näinud, abi ei ole nad saanud. Rahast ollakse ilma ja vargad kõnnivad rahumeeli meie keskel ringi. „Tahame, et pätid saaksid karistada ning soovime meile tekitatud kahju hüvitamist,” ütleb perepoe Valdo. Aga läheme tagasi juhtunu algusesse.

9. september 2003

Vello Preema tegi avalduse Pai- de politseile. Perekond arvas, et tegemist ei ole keerulise uurimisega, sest nii suure hulga palkide vedu pidi keegi ometi nägema. Avalduse peale alगतatigi kriminaalasi.

Üsna pea avastaski asja uurima asunud Järva järelevalvete politseiinspektor Andrus Adrat võimalikud süüdlased. Kuna süüdlased ei jõudnud kunagi kohtupinki, ei avalda me tunnistajate ja kahtlustatavate täisnimesid, kuigi Eesti Päevalehe kasutuses on nii ülekuulamis- protokollid kui ka riigiprokuratuuri erinevad kirjad nimetatud kriminaalasja kohta.

20. oktoober 2003

Adrat kuulas üle tunnistaja Agu U., kelle sõnul tuli juuli keskel tema juurde Alain L.

– juhtumi üks peamisi võtmeisikuid – ning pakkus metsas tööd saamehena. „/.../ta viis mind kohe Änaris metsa tööle. /.../” Mõni päev hiljem viis Alain Agu, Andris K. ja Toomas P. samasse metsa ja nii veel umbes kolmel päeval. Alain oli meestele öelnud, et peenemad puud jätku nad püsti. „Seda, et seal Änaris asuvas metsatukas pandi toime metsavargus, kuulsin ma alles politsei käest,” ütles Agu.

Seejärel lahkus aga uurija Adrat töölt, kriminaalasja võt-

Alain: Kui mehed politseis käima hakkasid, siis mainiti mulle, kuidas ütlusi anda.

tis üle Taivi Riispap, kes kuulas novembris üle eespool nimetatud Toomase. Temale pakkus samas metsas tööd Miša-nimeline isik. „Miša näitas ka metsateatist, rääkides, et omanik on vanem mees, kes elab seal lähedal ja on juba raiet alustanud, kuid rohkem ei jõua. /.../ Raiusime kuusepalki.” Edaspidi suhtles Toomas Alainiga. Veidi hiljem üle kuulatud Andris rääkis sama juttu, mida Toomas. Eespool nimetatud seltskond ei võtnud maha kogu metsa, nende töö lõppedes olevat osa puid püsti jäänud.

6. jaanuar 2004

Alain teatab ülekuulamisel, et Vello Preema nimi on talle võõras, kuid Änari metsa olevat ta Atsi, Agu, Aivari ja Toomasega teinud. Kellegi tellimisel, kes võis olla Raul. „Lõikasime sealt metsast 500 tihumeetri ringis. Mees, kes tellis saagima, maksis 70 krooni tihumeetrilt ja maksis kõigi rahad minu kätte,” rääkis Alain ja lisas, et tellija helistas talle teenuse tellimiseks mobiiltelefo-

nile. Kõnede väljavõtet uurijad miskipärast ei teinud.

Samal päeval kuulati üle Miša ehk Mihhail P. „Mina olen Änaris asuva metsaga ja seal toimunud raiega seotud niipalju, et sõidutasin sinna saamehi ja Alaini,” ütles ta ja kinnitas, et tema pole raiet organiseerinud ja pole ka Toomasele metsateatist näidanud.

10. september 2004

Taas ülekuulatud Alain teatas, et käis metsas tavalise inimesena tööd tegemas ja temalt teenuse tellija oli hoo- pis Mihhaili tuttav. Alain lisas, et tellija ise näitas talle metsa eralduste kaupa kätte ning üleüldse pidavat tellija olema Türi inimene.

Selleks ajaks oli Alain kuulutatud kahtlustatavaks selles, et ta raius 2003. aasta juulis ebaseadusliku omastamise eesmärgil Änaris Vello Preemale kuuluval kinnistul 560 tihumeetri kuuse metsamaterjali, põhjustades Preemale sel-

lega rahalise kahju. Kahtlustatavaks tunnistati ka Mihhail. Siinkohal võiks asjale punkti panna, tunnistajate ja kahtlustatavate ütlustega veel natuke tööd teha ning süüdistatav kohtu alla saata. Aga ei.

15. september 2004

Lääne ringkonnaprokurör Merike Lugna saatis Vello Preemale kriminaalasja lõpetamise määruse. „Kuna seni ei ole kindlaks tehtud, kes Alain teenuse tellis, tuleb kriminaalasja menetlus lõpetada kuriteo toimepannud isiku tuvastamata tõttu, samuti ei ole praegu võimalik koguda lisatõendeid,” kõlas määruses.

Vello Preema tegi selle peale taotluse riigi peaprokurörile Jüri Pihlile ning palus see määrus tühistada. Preema viitas muu hulgas, et uurijad polnud teinud kõneeristusi, päringuid ARK-i ja metsaveofirmadele, et selgitada välja metsavedajad. Puudusid leitud asitõendite protokoll ja asitõendite fototabelid, tunnistajaid polnud tema arvates piisavalt küsitletud.

KOMMENTAAR

See on näide käpardlikusest

Rait Maruste

riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees

„Asi ise on näide käpardlikkusest ja ebaprofessionaalsusest ning soovimatusest tegeleda oma seadusejärgsete kohustustega ja selle eest vastutada.

Mets on samasugune omand kui kodu ja selle sisu. Kas keegi tahab tõemeelselt väita, et tuli teise inimese majja, võttis sealt teleri ja muud vajaliku, sest keegi x näitas paberit, et need asjad on tema omad? Kuritegu pandi toime majja tungimisega ja

asjade võtmisega (loe metsa lõikamisega ja väljavedamisega) ja vastutavad juba need, kes töö tegid (sisse murdsid).

See, et tellija (organiseerija) kohta aetakse häma, ei muuda tegu olematuks. Seega tulnuks teo toimepanijad vastutusele võtta. Selle eest, et seda ei tehtud ja asi lõppes nulliga, vastutab eeluurimise üle järelevalvet tegev institutsioon, s.o prokuratuur. Mingit vastutust ja järelduste tegemist sellest kirjavahe- tusest välja ei loe. Riigi esindajate vastutust, sh varalise kahju sätestab riigivastutuse seadus.”

Eesti Päevaleht

Täna digilehes

●●● Maailma väikseim implantaat informeerib patsienti südamerabandusest.

●●● Pensionärid teevad Võrumaa le odava hooldekodu.

PARTS OTSIB EESTI ENERGIA DOKUMENTIDE LEKITAJAT

Eesti Päevaleht kirjutas reedel Eesti Energia salajastele dokumentidele viidates, et ettevõtte vajab riigilt suurt rahasüsti. Artikliga tutvumise järel saatis majandusminister Juhan Parts toimetusse kirja,

milles ütles, et infoleke näib olevat kriminaalne ja ta asja ei kommenteeri, lisaks soovis ta teada info lekitaja nime. Ka Rahandusminister Jürgen Ligi ei soostund riigifirma olukorda hindama. **Delfi**

PÕDRAD TEKITAVAD KAHJU

Põtru elab Eestis ligi 12 000, mis on ligidal maksimaalsele arvule, mida lubab keskkonnanstrateegia. Paljud metsaomanikud on praegu kimpus põtrade poolt tekitatud kahjudega. **ERR**

OHTLIK PÕLENG

Kohtla-Järvel asuvas keemia-tööstusettevõttes põles nafta-põlumeervaiku sisaldava tsisterni torusid ümbritsev isolatsioon. Päästjad kustutasid põlengu, inimesed viga ei saanud. **Delfi**

KOMMENTAAR

Vajakajääk likvideeriti

Kaja Kukk

Lääne prefektuuri pressiesindaja

„Eeluurimist juhtis prokuratuur ja teostas menetluse üle järelevalvet. Politseiametnikud tegid omalt poolt vajalikud menetlustoiminguid. Need vajakajäämised, millele prokuratuur tähelepanu juhtis, said menetluse erinevatel etappidel likvideeritud ja kõik võimalikud toimingud tehtud. Tehti ka need toimingud, millele kannatanu kriminaalasja lõpetamise määruse tühistamist taotledes tähelepanu juhtis.

Lääne ringkonnaprokuratuur on seisukohal, et kuna korduva uurimise käigus ei olnud konkreetset süüdlast võimalik tuvastada, siis ei olnud võimalik ka kellelegi süüdistust esitada ja menetlus lõpetati.”

soovitati nõuda tsiviilkohtus hüvitist talle õigusvastaselt tekitatud kahju eest. Preema üritas veel riigiprokuratuuri otsust Tallinna ringkonnakohtus vaidlustada, kuid tulutult.

August 2008

Preema pöördus tsiviilasjas Pärnu maakohtusse. Istungitel andsid tunnistusi peaaegu kõik eespool nimetatud isikud, kes tunnistasid, et tegid Alainile tööd. Alain ise tunnistas, et tema sai raha meestele maksmiseks Mihhaililt.

Veebruar 2010

Vallo Preema tegi edasiste kulude vältimiseks hagist loobumise avalduse. Üheks põhjuseks oli ka see, et üht olulist tunnistajat, teadmata kadunud Mihhaili ei õnnestunudki kohtusaali tuua.

Märts 2013

Perepoeg Valdo Premat paneb kõige enam imestama, et juhtum kohtusse ei jõudnudki, kuigi juba esimene uurija oli tegelikult töö ära teinud. Ta on veendunud, et asi on võimalik veel üles võtta, kui õiguskaitseorganitel selleks vaid tahtmist oleks. „Kui kriminaalasja pole võimalik uuesti algatada, siis andke meile vähemalt juriidilist nõu mida teha, et see asi saaks ometi kord lahenduse,” sõnas ta. ●

Uurija polnud isegi saatnud metsamaterjali kokkuostjatele päringuid, kes ja kui suures koguses on toonud müügiks kuusepalke juulis-augustis 2003 ja kelle arvele raha kanti.

29. oktoober 2004

Preema sai riigiprokurör Anne Talpilt vastuse, et tema kaebus on rahuldatud ning asja tuleb edasi uurida. „Asja uurimine on toimunud pealiskaudselt, seetõttu kuulub kannatanu kaebuses osundatu vaieldamatult täitmisele,” kirjutas Talp. Asja uurimine hakkas otsast peale.

28. märts 2005

Uurija Riisapap kuulas taas üle Mihhaili, kes teatas, et tema pole Alaini kellegagi kokku viinud, küll olevat ta aga metsas kuulnud, kuidas Alainile helistati, söimati ja küsiti, milal koormaid hakkab saama.

Vahepeal tegeles asjaga veel kolm uurijat ja kuulati üle näiteks ka varastatud metsa lähedal elanud taluperemees.

19. aprill 2007

Riisapap kuulas taas üle Alaini, kes ütles, et tema pole varas, vaid osutas teenust. Töö tellija olevat näidanud raiepiletit ning käskinud maha võtta küpsed suured puud. Tellija telefoninumbri olevat ta pärast töö lõppu kustutanud. Materjal olevat saadetud Pärnusse.

19. september 2007

Vello Preema sai taas kriminaalasja lõpetamise määruse. Prokurör Lugna teatas seekord, et kuriteo avastamiseks on läbi viidud kõik võimalikud toimingud, kuid kogutud

tõenditega ei tuvastatud süüdlast ja puudub info, mille alusel saaks koguda lisatõendeid.

4. oktoober 2007

Riigi peaprokuröri Norman Aasa lauale potsatas Vello Preema uus palve tühistada kriminaalasja lõpetamine. Preema palvel oli asja toimikuga tutvunud Pärnu vanemkomissar Mehis Mets, kes oli teinud Paide uurijale rea ettekirjutusi.

Preema kirjutas Aasale, et toimiku järgi oli aru saada, et Alain oli juba hakanud murduma ning rääkinud, et ei hakka varjama teise kahtlustatava Mihhaili osalust varguses, ja et üks tunnistaja, kes võib tegelikkuses olla üks võtmeisik, oli oma ütlusi muutnud. Pre-

ema ise oli teinud rohkem uurimistööd kui uurijad ning edastas tulemused Aasale.

November 2007

Tühistatigi taas menetluse lõpetamine ning Paide politseijaoskonnale anti ülesanne asjaga edasi tegeleda. Riigiprokurör Kaire Jaakson viitas taas, et menetluse lõpetamine on vormiliselt ebakorrekne ja sisuliselt ennatlik. „Ebausutav väide, et metsaraie tellis keegi kolmas isik, on ainus Alaini õigustav tõend. Sellepärast annab riigiprokuratuuri hinganul kriminaalmenetluses juba praeguseks kogutud teave aluse süüdistada Alaini metsavarguse täideviimises ja

Mihhaili vähemalt kaasaaitamises,” rõhutas Jaakson.

Jaanuar 2008

Uurija Riisapap kuulas taas üle Alaini. „Mina ei arvanud, et Mihhail mulle Preema metsas tööd pakkudes varastab seda metsa,” tuli mängu uus üllatav ülestunnistus. „Tunnistan, et ma ei kontrollinud piisavalt, kas Mihhaili esitatud paber on metsaraieks piisav. /.../ Kui saemehed politseis käima hakkasid, siis Mihhail mainis mulle midagi, kuidas tuleb ütlusi anda, aga täpselt ma ei mäleta.”

Märts 2008

Ometi lõpetas prokurör taas asja kuriteo toimepannud isiku tuvastamatuse tõttu. „Kuna uurimisasutus ei ole suutnud kohtueelse menetluse jooksul leida metsateatise koopiati, on asutud seisukohale, et

ümberlükkamata kahtlused tuleb tõlgendada kahtlustatava kasuks. Samas on tuvastatud Alaini tegevus raie organiseerimisel. /.../ Sündmuste kulgemist arvestades võib ka väita, et Alain poleks ilma Mihhaili abita suutnud isegi raiet organiseerida. Mihhaili seotus metsamaterjali varguse organiseerimisega on tõenäoline, kuid vähem tõendatud kui Alaini tegevus.” Preema pöördus taas riigi peaprokuröri poole.

14. aprill 2008

Preema sai seekord riigiprokuratuurist teate tema kaebuse rahuldamata jätmise kohta. „Riigiprokuratuur nõustub uurimisasutuse hinnanguga, et püüd menetlust jätkates ütlustes erinevaid vastuolusid kõrvaldada ja süüdistuse esitamiseks piisavaid tõendeid koguda on perspektiivitu.” Preema l

3. märts 2008
ringkonnaprokurör Merike Lugna saadab taas kriminaalasja lõpetamise määruse kuriteo toimepannud isiku tuvastamatuse tõttu

14. aprill 2008
riigiprokuratuur teatab, et ei vaidlusta enam kriminaalasja lõpetamist

2008. aasta aprill
Vello Preema esitab Tallinna ringkonnakohtusse kaebuse riigiprokuratuuri kaebuse rahuldamata jätmise määruse peale ning palub selle tühistada

2008. aasta mai
Vello Preema saab kohtunik Malle Preimeri otsuse jätta riigiprokuratuuri määrus muutmata

2008. aasta august
Vello Preema pöördub tsiviilasjas Pärnu maakohtusse

2010. aasta veebruar
Vello Preema teeb edasiste kulude vältimiseks hagist loobumise avalduse

Preema perekonna metsavarguse uurimissaaga

viie hektari suurusel metsa-alal tehtud lageraie uurimine ja sellele järgnenud lühike kohtus-käimine kestis pea seitse aastat, kuni kannatanud lõpuks väsisid ja alla andsid

Valdo Preema näitab kõnealust maa-ala, millelt 2003. aastal ligi poole miljoni krooni eest puid maha raiuti ja ära viidi ning mille vargaid soovib tema perekond siiani vastutama panna.

Foto: Kaspar Pokk

29. oktoober 2004
riigiprokuratuur tühistab kriminaalasja lõpetamise määruse ning käsib uurijatel asjaga edasi tegeleda

15. september 2004
Lääne ringkonnaprokurör Merike Lugna saadab kriminaalasja lõpetamise määruse

Oktoober 2003 – september 2004
tunnistajate ja kahtlustatavate ülekuulamised

20. oktoober 2003
uurija kuulab üle esimese tunnistaja

9. september 2003
Vello Preema teeb avalduse kriminaalasja algatamiseks, algatakse kriminaalasi

August 2003
Vello Preema avastab metsaraie

Graafika: Maret Müür

Tasuta kõrgharidus ülikoolidesse ligipääsu keerulisemaks ei muuda

Kohti on pea niisama palju kui mullu, ka karmimad lävendid ei tööta sissesaamist raskendada.

Riin Aljas
riin.aljas@epl.ee

Nüüdseks on kõik suured ülikoolid peale Tallinna ülikooli oma vastuvõtuarvud avalikustanud. Hirmul, et kõrgharidusreformi tuules tasuliste kohtade kadumisega ligipääs kõrgharidusele raskeneb, pole alust – ülikoolides on kohti vähenenud vaid paari protsendi jagu ning paljudel populaarsetel erialadel on vastuvõetavate tudengite arv suuremgi kui mullu. Näiteks võetakse teiste hulgas rohkem inimesi vastu majanduse ja psühholoogia erialale. Tallinna ülikool kinnitab selleaastased õppekohad aprillis, ent ülikooli vastuvõtuspetsialisti Helen Joosti sõnul on kohti enam-vähem niisama palju kui eelmisel aastal.

Karmimad tingimused

Selgunud on ka kõrgkoolide vastuvõtutingimused, mille karmistumisest on viimase aasta jooksul palju räägitud. Ehkki ülikoolid on mõnevõrra lävendit tõstnud, ei tähene-

Kui kohad lävendi ületajatest täis ei saa, pääsevad õppima ka mitteületajad.

da see, et sissesaamine raskemaks muutub – kui õppekohad lävendi ületajatest täis ei tule, pääsevad pingerea alusel vabadele kohtadele ka need, kes lävendit ei ületa.

Ülikoolid on tõstnud sissesaamise alampiiri: kui varem oli Tallinna tehnikaülikooli (TTÜ) kandideerimiseks minimaalne riigieksamit tulemus 33 punkti,

Merili usub, et kõrgharidusreformi muudatused teda ülikooli pääsemisel ei mõjuta. Foto: Tanel Meos

ti, siis nüüd on see 50. Alampiire on aasta-aastalt tõstetud ka Tallinna ja Tartu ülikoolis. Vastuvõtutingimusi pole karmistanud maaülikool. „Oluline on ikkagi õpiväljundite saavutamine, kui õpilane on nõrk ja neid kolme aasta jooksul ei saavuta, siis kukub ta lihtsalt välja,” tõdes maaülikooli õppeosakonna juhataja Annika Lorenz.

Selle kõige taustal võiks küsida, kas tänava on siis kõrgkooli pääseda raskem? Alampiire arvestades mõneti küll, ent kui see juba ületatud, ei tohiks soovitud erialale pääsemine keeruline olla, sest gümnaasiumi lõpetab tänava rekordiliselt väike arv noori. Siit kerkib aga järgmine küsimus: kohti on niisama palju kui varem, alampiir-

rid kõrgemad, koolilõpetajaid aga tuhandete võrra vähem kui mullu. Kas kohad tühjaks ei jää?

Kvaliteet mitte kvantiteet

Haridusministeeriumi kõrgharidusosakonna asejuhataja Helen Põllo tõdes, et kohad võivad tühjaks jääda juhul, kui kõik ülikoolid soovivad vastuvõtuarve suurendada. Küll aga ei ole see tema sõnul probleem, sest ülikoolide eesmärk on suurendada kõrghariduse kvaliteeti, mitte kvantiteeti.

TTÜ vastuvõtuspetsialist Barbara Hein oli seevastu kindel, et kõik kohad täituvad, sama väitis tema Tartu ülikooli kolleeg Kaja Karo. „Kõrghariduse esimesele astmele väljakuulutatud õppekohtade hulk on 5% väiksem, kui oli eelmisel aastal Tartu ülikooli reaalselt vastuvõetute hulk,” selgitas ta.

Tänavu gümnaasiumi lõpetav Merili Koppel plaanib edasi õppima minna TTÜ majandusteaduskonda või Tartu ülikooli õigusteaduskonda. Kõrgharidusreformi muutused neiu sõnul teda suuresti ei mõjuta. „Tean oma võimeid ja usun, et oleksin ka eelmisel aastal tasuta kohale saanud,” ütles ta.

Ehkki suur osa tudengeid saab tööpoolest kõrgharidusele parema ligipääsu, on ka neid, kelle võimalused vähenavad. Ülikoolid kinnitavad justkui ühest suust, et töö kõrvalt õppimise võimalus jääb alles, sest osakoormusega on võimalik edasi õppida. Teisalt on aga vähendatud avatud ülikooli õppekavu.

Parem on olukord magistriõppes, sest seal on nii kaugõppe kui ka sessioonõppe korraldusega päevase õppe erialasid kõikides ülikoolides rohkem. ●

Korduvad küsimused

●● Kas tasu eest enam õppida ei saa?

Eesti keeles saab õppida tasuta. Küll aga on kõigis ülikoolides ingliskeelsed õppekavad, mille eest nõuavad koolid õppemaksu.

●● Kas kõik avatud ülikooli ained kaovad?

Kaugõpet ja avatud ülikooli pole kaotatud, ent õppekavu on vähem kui eelmistel aastatel. Küll aga on koolides võimalik õppida osakoormusega või eksternina. Samuti võivad ülikoolid lähiaastal vajaduse korral kaugõppe või avatud ülikooli erialasid uuesti avada.

●● Missugused tingimused kehtivad avatud ülikooli astumisel näiteks 20 aastat tagasi keskkoolis käinutele?

Riigieksamite asemel võivad koolid arvestada lõputunnistusi, aga korraldada ka sisseastumiseksameid. Kõigis ülikoolides on võimalused loodud.

●● Kas praegu tasulisel kohal õppiija saab üle minna sama õppekava tasuta kohale?

Üldjuhul ei saa, kuna kõrgkoolil on õigus nõuda õppekulude osalist hüvitamist üliõpilaselt, kes on kahe eelneva õppeaasta jooksul oma õpingud katkestanud ja samale õppekavale uuesti õppima asunud, olenemata sellest, kas ta on varem õppinud riigieelarvelisel või riigieelarve välisel kohal.

Kui üliõpilane on katkestanud kaheaastase magistriõppe õppekava, kus ta on riigieelarvelisel kohal õppinud ühe aasta, seega pool õppekava nominaalkestusest on läbi, ning astub järgmisel õppeaastal mingil põhjusel uuesti samale õppekavale või mõnele muule magistriõppe õppekavale, hüvitab üliõpilane samuti edaspidi oma õppekulud.

Ministeeriumi rünnaku tõttu täiendatakse hädaolukorra nimekirja

Äkrünnaku ja eestlasi mõjutava välissündmuse toimumise tõenäosus on suurenenud.

Urmas Jaagant
urmas.jaagant@epl.ee

Riigi paarikümne hädaolukorra nimekirja, mille jaoks peab olema tehtud riskianalüüs, täieneb 1. augustist äkrünnaku ning paljude Eesti elanike elu ja tervist ohustava sündmuse tõenäosusega mõnes välisriigis.

Siseministeeriumi pääste- ja kriisireguleerimispoliitika osakonna juhataja kohusetäitja Priit Laaniste ütles, et siiani ei peetud neid sündmusi Eesti jaoks nii tõenäoliseks, et nende kohta koostada eraldi asutuste riskianalüüs ja plaan. „Võttes aluseks näiteks äkrünnakud Soomes, Breiiviku ja kaitseministeeriumi sündmuse (Karen Drambjan sooritas relvastatud rünnaku kaitseministeeriumi hoonesse – U. J.), on kindlasti tekkinud vajadus analüüsida äkrünnaku toimumise tõenäosust ja tagajärgi Eestis põhjalikumalt,” sõnas ta.

Aastaid arutatud

Välisriigi sündmuse lisamine nimekirja on olnud Laaniste sõnul aastaid arutluse all, aga nüüd on riik seisukohal, et suurema hulga Eesti kodanike välisriigis hätta sattumine, näiteks loodusõnnetuse tagajärjel, on reaalne ja teiste riikide eeskujul peab ka Eesti selleks paremini valmistuma.

„Suurem hulk Eesti kodanikke on jäänud hätta Gruusia ja Kongo kodusõja ajal 1990. aastate alguses ning Kagu-Aasia tsunamikatastroofis. Paljud maailma riigid on käivitanud suuremahulisi oma kodanike evakueerimisi kriisikolletest ja sellisteks olukordadeks valmistatakse,” lausub ta.

Äkrünnaku riskianalüüsi peab koostama politsei- ja piirivalveamet, välisriigi sündmuse riskianalüüs jääb välisministeeriumi kanda.

Hädaolukordade nimekirja koostamisel võeti aluseks Eesti, lähiregiooni ja mujal maailmas aset leidnud sündmuste statistikat ning erinevate riikide kogemusi sündmuste lahendamisel. Nimekirja on vajalik seetõttu, et iga hädaolukord ületab asutuste piire ning seega tuleb nendeks valmistuda asutusteüleselt. ●

Tapatöö kahtluselused on pärit keerulisest perest

Tapetu oli korduvalt kodunt ära jooksnud ja kahtlustatava juurest minema toimetatud.

Tuuli Jõesaar
tuuli.joesaar@epl.ee

Tamsalus 15-aastase Marily tapmises kahtlustatavad vend ja õde Valeri (15) ja Natalja (33) on pärit probleemsest perest, mis on olnud pikalt vala sotsiaaltöötajate vaateväljas. Ka ohvriks langenud Kuresaare tüdruk Marily polnud probleemitu laps: ta on varem korduvalt kodust ära jooksnud ja teda on politsei abil otsitud. Möödunud aasta novembris leiti ta pärast kodust lah-

kumist Tamsalust Valeri juurest, kust valla sotsiaal- ja haridusosakonna juhataja Ülle Kritsmann ta Tallinnasse Kuressaare bussi peale viis. Kojusaatmine neiu ei peatanud ja ta käis Valeril edaspidi korduvalt külas.

Kojusaatmine neiu ei peatanud ja ta käis edaspidi korduvalt Tamsalus.

Tema ema oli külaskäikudest teadlik. Marily ema teadis ka tütre viimaseks jäänud möödunudnädalasest külaskäigust, kuid kuna neiu olestest ohtu ei nähtud, otsustas ema

tütre kojutoomiseks politseid mitte välja kutsuda. „Käisin Marilyt otsimas ja leidsin, et nad (Valeri perekond – toim) olid kained. Pärast seda helistas Marily oma emale Saaremaale, et kõik on korras. Ema helistas siis mulle ja ma küsisin tema käest, kas kutsuda politsei ja ema arvas, et pole vaja,” meenutas Kritsmann.

„Ärevaks tegi küll vägivallaakt, et Valeri oli väidetavalt Marilyt peksnud. Ülesin Maiale (Valeri ema – toim), et ärge laske Marilyt Valeriga kokku ja saatke ta ära, aga miks ta ei saanud, ma ei tea,” ütles Kritsmann.

Kuigi tol hetkel põhjust politseid kutsuda ei olnud, on Valeri ja Natalja taust paraku väga probleemne. „Terve pere on sotsiaaltöötajate orbiidis. Kahelt vanemalt õelt, Nataljalt ja Viktorialt on kummaltki ära võetud ja asenduskoduteenusele antud neli last.

Rahalised pinged

Mõlemad juhtumid alles esialgse õiguskaitse korras, nii et kummaltki pole vanemlike õigusi ära võetud,” rääkis Kritsmann. Natalja ega Viktoria tööl ei käinud ja sotsiaalosalakonna juhataja sõnul elatuski pere peamiselt vanemapalgast ja lastetoetustest. Seega põhjustas lastest ilmajäämine perekonnas kahtlema-

ta nii emotsionaalseid kui ka rahalisi pingeid.

Lisandusid muudki probleeme. „Kõigil pereliikmetel on vaimne puue,” märkis Kritsmann. Seega oli tegu erakordselt keerulise perekonnaga, kellega Saaremaalt pärit samuti probleemne laps suhtlema sattus, ja see viis ta väga traagilise lõpuni.

Teda hästi teadvate inimeste sõnul on mõrvas kahtlustatav Natalja on varem kandnud karistust raske isikuvastase kuriteo eest. Viru ringkonnaprokuratuuri pressiesindaja Katri Krall sõnas, et saab selle kohta infot anda uuel nädalal ja lisas, et Valeri ja Natalja on vahi alla võetud – esialgu kuueks kuuks. ●

Täna Delfis: kas külmale kevadele on näha lõppu?

Jäävangis pranglilastele viib süüa piirivalve helikopter

Piiramisrõngas Ligi 80 püsielanikuga Prangli saar on juba möödunud kolmapäevast jäävangis, ainsaks transpordivahendiks piirivalve helikopter, mis toob süüa ja transpordib vajadusel inimesi.

Kui mandri- ja ennekõike linnainimestele tundub ennekuul-

matu õudusena see, et ei saa niipea, kui hing ihkab, kodupaigast liikvele, siis pranglilased ise suhtuvad olukorda külma rahuga.

„See on nii tavaline asi! Mulle pidi siin kopter käima vähem kui kümme korda, aga 2011. aastal käis kopter siin süüa

toomas 88 korda. Elu jää tõttu seisma ei jää, kõik teavad, et teatud ajal talvel või kevadel ei pruugi liikuma saada,” ütles Prangli Saare Seltsi liige Carmen. Sel aastal on söögilastiga kopter saarel käinud neli viis korda. „Vaid kohalike järeltulijad, kes siin igapäevaselt ei

ela, aga käivad vahetevahel, tunnevad, et on hirmsas olukorras,” märkis ta. Ühestki toiduainest või esmatarbekaubast saarel puudust ei tunda. „Poes on nimekirja ja nimekirja alusel saab tellida, nii et kopter toob. Millestki ilma ei ole küll pidanud olema,” kinnitas Carmen.

Prangli saar on Eesti kõige põhjapoolsem aastaringse asustusega saar, kus on kolm küla. Suvel kasvab Prangli elanike arv suvitajate arvelt mitmekordselt. Tavaliselt peab saare ja mandri vahel ühendust Leppneemest startiv praam. Tuuli Jõesaar

Muuseum näitab haruldasi tohukirju

Nõukogude vangilaagrite viletsusest saadetud

kasetohukirju on säilinud vaid mõnikümmed.

Tuuli Jõesaar
tuuli.joesaar@epl.ee

„Mina saan 0,4 kilogrammi leiba päevas ja 650 grammi vedelikku hommikul ja õhtul. Magan lavatsil.” See on fragment ühest haruldasest tohukirjast, mida näeb homme ehk päev pärast märtsiküüditamise aastapäeva, Okupatsioonide muuseumis avataval näitusel. Lätist pärit näitusel on väljas osa kirju kokku üldse säilinud 19 tohukirjast. Paberit polnud, kuid ometi oli inimestel suur tahe hoida lähedastega ühendust – näitusel on väljas ka kaunis õnnitluskaart, kus kasetohule on osavalt joonistatud lilli ja puid.

„Üldiselt olid adressaadini jõudnud tohukirjad haruldased. Mõni neist on kirjutatud vene keeles, et sõjaväetsensuur saaks selle sisu kontrollida. Kindlasti on haruldane ka tohule maalitud õnnesoovikaart,” tutvustas eksponaate okupatsioonimuuseumi direktor Kadri Viires.

Näitus valmis Läti Tukumsi muuseumi eestvõttel ja seda on näidatud ka Euroopa Liidu peahoones Brüsselis, et meenutada 1941. ja 1949. aasta massiküüditamisi. Näitusel on esindatud vaid Läti kirjad, kuid tegelikult on ka Eesti Okupatsioonide muuseumis hoiul paarkümmed tohukirja. ●

hind al

9 790€

5 AASTAT GARANTII
või 100 000 km

Otsid ruumikat pereautot?

Uus Dacia Lodgy mahutab kogu pere mõnusalt ära.

City Motorsi Peterburi tee esinduses saad Lodgy ostuga valida kaasa kas:

- 500 € uue auto sissemakseks
- 500 € vana auto turuväärtusele peale
- 500 € eest kütust pooleks aastaks

CITY MOTORS

www.citymotors.ee/dacia | **Mõtle suurelt, maksa vähe**

Dacia Lodgy: uus mudel, 7 kohta, ruumikas salong, mahukas pagasiruum ning kaasaegne lisavarustus koos MEDIA NAV-iga. Vaata lisa www.citymotors.ee/lodgy. CITY MOTORS esindused: Tallinnas Staadioni 1, tel 626 4070, Tallinnas Väike-Paala 1, tel 644 3336, info@citymotors.ee; Tartus Jõe 9A, tel 736 7890, tartu@citymotors.ee

TEEME EESTI KORDA!

1. Telli Maaleht, sest nii oled Eestimaal toimuvaga kõige paremini kursis.
2. Võta sõbrad kampa ja kirjuta meile, mida oma kodukohas või kogukonnas paremaks muuta sooviksite ja kuidas seda teeksite.
3. Maaleht ja Nordea Pank toetavad kuni kolme parimat ideed kokku 5000 euroga.

Võidufond 5000 €!

Koos loome
uusi võimalusi

Maalehte tellimine telefonil 680 4444 või e-postil klienditugi@lehed.ee.

Kampaanias osalemiseks täida hiljemalt **5. maiks** ankeet, mille leiad aadressilt www.maaleht.ee/eestikorda. Kahe nädala jooksul pärast kampaania lõppemist valib Maalehe ja Nordea Panga esindajatest koosnev žürii 5–7 finalist, keda ideedega lähemalt tutvumiseks ka külastatakse. Võitjad selguvad **31. maiks** 2013.

Keeleeksami läbinute jaoks on murekohaks testi tehniline pool

Keeleksam

Riigikeele tasemeeksamil käinute jaoks on probleem bürokraatia, halb kuuldavus ja infopuudus.

Rein Sikk
rein.sikk@epl.ee

„Kõrgtaseme eksamile satuvad täna inimesed, kellel pole omandatud madalamaid keeletasemeid,” põhjendab rahvastikuministri endine nõunik ja bürojuhataja Eduard Odinets suurt läbikukkumiste arvu. Mäletatavasti läbis mulu C1 keeleksami vaid 30,72% sooritajatest. Odinets ise läbis C1 eksami 93 punktiga.

Sama seisukohta jagab ka Narvas elav Mihhail, kes sai eksamil 70 punkti. Tema sõnul ei taga edukat sooritust mitte kursused, vaid pidev eesti keeles suhtlemine ja meedia jälgimine.

Nikolai Hodosevitši, 12. klassi õpilase, kes sai eksa-

Integratsiooni ja migratsiooni sihtasutuses keeleõpet edendav Eduard Odinets õpib Tallina ülikoolis eesti keelt võõrkeelena.

Foto: Martin Dremljuga

leviga paigast.” Sama muret jagas Venemaal Jekaterinburgis elav Jekaterina Kornilitsina, kes sõitis Tallinna, et sooritada enda B2 tasemeksam ülikooli astumiseks. Kornilitsina mainis ka vähest veebiinfot eksamite kohta.

Galina Smolina Saksamaal elav sõbranna kohatas seal teistsugust eksamikorraldust kui Eestis, kus tuleb kolm tundi järjest auditooriumis istuda. Saksamaal on eksam jaotatud kahele päevale, vaheaeg iga pooleteise tunni järel. Smolina jaoks

oli Eestis solvav kui eksamil hakati spetsiaalse instrumendiga kontrollima, kas eksaminandide passid on ehtsad.

Kirjutas liiga vähe

Aljona, kes peab enda riigikeele taset väga heaks, kukkus läbi. Mitte vähesel keeluskuse, vaid liiga vähesel sõnade pärast kirjalikus osas, mille eest sai ta nulli.

Neli aastat tagasi C1 eksamil 89 punkti saanud soomlane Marjo Näkki peab oma edukuse põhjuseks Soome koolides õpetatavat keeleksamite tegemise oskust. Ta meenutab juhtumit oma B-kategooria

eksami vestlusosast, mil vene-lannast kaaslane puhkes hirmust nutma, sest edukast sooritusest olenes tema töökoht.

Ka belglane Wout Verlinden rõhutab eksamiks valmistumisel just keelekursuste tähtsust. Ta nendib, et Vene kodanikele on ettevalmistumiseks tasuta kursused, ent Euroopast tulnud peavad kulud ise kandma. Verlinden on teinud nii A2 kui B2 tasemeksamid.

Balti filmi ja meediakooli direktor, endine rahvastikuminister Katrin Saks on Eesti Päevalehe eksamilugusid kommenteerides mõtlik. „Midagi peab väga valesti olema, kui

hea keelekasutusega eestlased ei suuda kõrgtaseme eksamit maksimumile teha. Näiteks seadmete tööjuhenditega jään minagi hätta, kuigi need on sulaselges eesti keeles.” Ta lisab – „Kindlasti on ebanormaalne kirjeldatud bürokraatia, mis viitab formaalsele lähenemisele ja meie kalduvusele täita euronorme 200% . Mind on alati häämistanud, kuidas me suudame heldida, kui mõni külaline on suvatsenud „tere” eesti keeles ära õppida. Ja kuidas samas ei suuda väärtustada neid, kes õppides eesti keelt võõrkeelena, aitavad seda edasi kanda.”

Kaukaasia vanim eestlaste küla sai kingituseks raamatusarja „Eesti mälu”

Seni oli küla raamatukogus laenutada vaid poolsada eestikeelset kirjandusteost.

Jaanus Piirsalu
jaanus.piirsalu@epl.ee

Eesti Päevalehe raamatusarja „Eesti mälu” poolsada teost jõudsid eksoteilisele kohta – Kaukaasias asuvatest eestlaste küladest kõige vanema Allmäe (Podgornoe) raamatukogusse, kus seda saavad laenutada mõnikümme eesti keele oskajat.

Raamatusarja saatmise initsiaator oli Enn Kallikorm ja need saadeti Kaukaasia mägede jalamil Stavropoli kraisis asuvalle Allmäele Tallinna Hoiuraamatukogust Eesti Moskva saatkonnaga abiga.

„Eesti mälu” sellepärast, et Eesti Päevaleht otsustas raamatusarja müümata jäänud tiraaži meile üle anda raamatukogudele tasuta laialijagamiseks,” rääkis Hoiuraamatukogu vanemraamatukoguhoidja Peep Pillak. „See oli väga õige mõte, sest paljudel väik-

Väiksematel raamatukogudel ei ole tihti võimalusi raamatuid soetada.

sematel raamatukogudel ei ole eriti raha ja võimalusi endale raamatuid soetada, just nagu seegi juhtum Allmäe küla.” Allmäe küla raamatukogu juhataja Tatjana Statsenko sõnul rõõmustasid kohalikud

eestlased uute raamatute üle väga, sest eestikeelseid raamatuid on neil vähe. Enne seekordse kingituse, mis sisaldas peale „Eesti mälu” sarja ka muid raamatuid, saamist oli eestikeelseid raamatuid raamatukogus umbes 50.

Paar tosinat eestlast

„Eesti juurtega inimesi elab külas 86, neist puhtad eestlased on 24 inimest,” rääkis Statsenko. „Noortest räägivad eesti keelt vähesed, kuigi osa saab sellest aru, aga eelistab vastata vene keeles.” Küla kõige noorem vabalt eesti keelt rääkiv elanik on 28-aastane.

Allmäe, mis kannab nüüd juba ammu nime Podgornõi küla, asustasid eestlased 1868. aastal. 20. sajandi algul elas Allmäel ja selle ümbruses 1300 eestlast. ●

Allmäe küla raamatukogu juhataja Tatjana Statsenko pani kingituseks saadud klassikasarja külastajatele vaatamiseks eraldi lauakesele.

Foto: Allmäe küla raamatukogu

Ligi 17 000 elanikuga Pirita võib jääda kesk-koolita

Kuna suurem osa Pirita gümnaasiumiõpilasi õpib mujal linnaosades, võib Pirita majandusgümnaasium tulevikus olla vaid põhikool.

Lapsevanemate hulgas läbi viidud selleteemalise küsitluse tulemused selguvad järgmisel nädalal.

Pirita majandusgümnaasiumi direktor Rita Rumm mõõnis, et gümnaasiumiosa sulgemisest on juttu olnud, ent praegu otsust pole. Tendents näitab aga, et Pirita õpilased lähevad gümnaasiumiharidust omandama teistesse koolidesse ning vaid 23% linnaosa keskkoolialalistest käib koolis Pirital. Gümnaasistide arv oli veel 2007. aastal 296, nüüdseks on aga langenud 150 lapseni. Samas kasvab põhikooli minejate arv ning koolil on raskusi neile kõigile ruumi leidmisega. Näiteks saaks kool gümnaasiumiosata vastu võtta neli esimest klassi.

Küsimusele, kas kool kehtestab hoolimata vähenenud keskkooliõpilaste hulgast gümnaasiumisse sisseastumiskatsed, et gümnaasistide arvu piirata ja lisada põhikooliklasse, vastas Rumm eitavalt. Sisseastumiskatsed on tema sõnul vaja selleks, et õppima asuksid gümnaasistid, kes suurenenud õpikoormusega hakkama saavad.

Lõplik otsus järgmisel aastal

Pirita linnaosa vanema, keskerakondlase Tiit Teriku sõnul kerkis teema päevakorda seoses Tallinna munitsipaalhariduskoolide võrgu korrastamise kavaga 2013–2021, kus on toodud välja, et gümnaasiumiastme alampiiriks on 60 õpilast. Teriku sõnul tehakse otsus Pirital gümnaasiumiosa sulgemise osas tuleval aastal ja seda eesoleva sügise 10. klassi vastuvõtu alusel. Samas leidis ta, et kohalikel noortel peaks olema võimalus saada gümnaasiumiharidust ka oma linnaosas.

Kooli hoolekogu esimees Taavi Hollmann ütles, et veebruaris toimus lastevanemate üldkoosolek, kus lastevanemad teavitati Tallinna linna koolivõrgu korrastamise plaanist, milles Pirita linnaosa ei olnud kavandatud gümnaasiumi. Pärast üldkoosolekut tegi hoolekogu lastevanemate hulgas küsitluse, et selgitada välja nende seisukoht – tulemused selguvad järgmisel nädalal.

Gümnaasiumiosa saab sulgeda linna, hoolekogu ja kooli ühisel otsusel. Nii Tallinna haridusametis üldhariduse osakonna juhataja Viivi Lokk kui ka Pirita linnaosa vanem Terik kinnitasid, et Pirita ainus gümnaasium ei kao, samuti ei soovi kooli muutumist põhikooliks hoolekogu esimees Taavi Hollmann. ● Kristi Helme

PRIIUSE PÕLISTUMISE PÄEV

27. märtsil ületab Eesti oma aastail 1918–1940 püstitatud iseseisvusaja rekordi. Eesti Päevaleht vahendab kaheksal järjestikusel päeval tundeid, mis valitsesid esimeses vabariigis. Katkendeid valib ja kommenteerib Heiki Suurkask. 6. lugu.

Vabadussõjalaste suur ülekaal Tallinnas

Saavad pealinna volikogus absoluutse enamuse. Suurimad kaotajad keskrühmad ja äärmised pahempoolsed.

Linnawalimiste üldpilt on selge. Tallinnas on see kaasa toonud suuri muutusi. Kõige rängemalt on kaotanud keskerakond. Senise 23-e koha (12 tööerak. ja 11 rahwaerak.) asemel saab keskerakond ainult 7 kohta. Sotsialistid peavad lepima 9-10 kohaga senise 17 koha asemel. Üürnikud saavad tagasi oma 4 kohta. Rängasti on kaotanud sotsidest pahempoolsed. Endise 14 koha asemel on neile nüüd langenud vaid 2 kohta.

Tallinna linnawalimistel kandideeriwaist 15 rühmast pääsevad kindlasti sisse 11 rühma esindajad. Walimisühingud, kes ühte esindajat sisse ei wii, jääwad ilma sissemakstud tagatisest, 150-st kroonist. Kes isikuist pääseb linna volikokku, see selgub nädala-kahe pärast. Siin pole võimalik pea mingeid ennustusi teha.

Wabadussõjalased saavad volikogu 87 kohast endile 46-47 kohta, seega on nad volikogu ainuwalitsejaks. Oma hääletega üksi wõiwad nad walida linnapea ja 6 nõunikku, kuid arwatawasti waliwad nad ainult neli nõunikku, sest nõudsid nad ju oma walimisprogrammis nõunikkude kohtade vähendamist 4 peale.

Wabadussõjal. oma saawutuse puhul erilist rõõmu ei tundwat. Linnawoliniku kohtade suur arw kohustab neid ka ülesehitawast tööst, s.o. linnawalitsusest osa wõtma. Opositsioon oleks neile aga enam meeldinud.

Sotsialistid kuulukse walimiste tulemustega rahul olewat. Nende arwamise järgi olewat nende kaotus tühine, kui arwesse wõtta nende wastu peetud tugewat rünnakut.

Kõige enam norutunnet on keskerakonnas. Senine walitsew erakond on muutunud tähtsusetuks rühmituseks.

Reamehed pääsewad sisse juhtide hääletega

Wabadussõjalastele antud hääle jagunemisest kolmikute wahel selgub, et hääli on antud ainult juhtidele. Näit. Tallinnas 9. walimisjaoskonnas, kus jõuti juba üle lugeda üksikutele kolmikutele antud hääled, selgus järgmine pilt: Sirgu kolmik sai 1014 häält, Uhke – 125, Rõugu 112, Telg 49, Seimann 33, kõigile teistele kolmikutele oli antud alla 10 hääle.

Tähendab juhid oma hääletega wiiwad sisse ka terwe kar-

Artur Sirk kõneleb wapside kihutuskooolekul.

ja reamehi. Samasugune pilt kuuldawasti olewat ka teistes jaoskondades. (Hommikleht 16.01.1934)

Kommentaar: wabadussõjalaste liikumine kogus 1934. aasta linnawalimistel suurima võidu Tallinnas, Tartus ja Narvas, väiksemates kohtades nende edu nii suur ei olnud. Valimine toimus nn kolmikute süsteemis: igas valimisnimekirjas oli kolm kandidaati, aga omawahel liitunud kolmikute hääled liideti kokku. Uue riigikogu ja riigivanema valimise aeg oli veel lahtine.

Wabadussõjalaste liikumine likwideeriti

Üle riigi kuulutati kaitseisukord. Kaitsewägede juhatajaks määrati kindral J. Laidoner. Kõik wabadussõjalaste liidu osakonnad ja nende häälekandjad suleti. Awalikud poliitilised koosolekud üle riigi keelatud.

Kaitsewägede ülemjuhataja kindral Laidoner wõttis eile wastu ajakirjanduse esindajaid, kelledele olukorrast andis järgmisesisulise ülevaate.

„Eile-õhtusele ülewaatele oleks mul seda lisada, et tegelikult on wabadussõjalaste par-

tei likwideeritud üle maa. Juutiwad tegelased on kinni ja asi wõimude käes uurimisel. Mingisuguseid korrarikumisi pole ette tulnud, peale paari üksiku rumala ähwarduse sõnades. Üle maa walitseb täieline kord ja kodanikud wõiwad rahulikult tööd teha. Nagu eile teatasin, on keeldud kõik poliitilised koosolekud, olgu kinnistes wõi lahtistes ruumides.

Lõpetan selle teadaandega, et meie maksew riigikord oli hädaohus. Wastulöökk on antud. (Päewaleht 14.03.1934)

Kommentaar: 12. märtsil 1934 korraldatud riigipöördega kehtestasid Päts ja Laidoner nn vaikiva ajastu ning 1934. aastaks kavandatud valimised jäeti ära. Suurem osa sel ajal vahistatud vapse lasti küll juba sama aasta sees vabadusse. Kaitseväes ja kaitseliidus algas suurpuhastus.

50.000 ütles tere!

Seninähtamatu rahvamurd pealinna tänavail. Olümpiavõitjaid võeti väarikalt vastu

Eile kell 18.58 saabusid Berliinist meie wõidukad maadlejad. Rahwast oli saabuajaid terwitas kuni 50.000 inimest. Tulewal pühapäewal on staadionil wõitjate auks suur austamisaktus ja tamme istutamine. Tammesid istutatakse kõigi meie olümpiawõitjate nimele. On pidupäew.

Röömsalt lehiwad sini-must-walged kangad majadel. Röömsalt sagiwad inimesed tänavail, kiiremini, elawamalt igapäewasest. Jalutatakse, peatutakse hetkeks, juteldakse. On kuulda waid ühte ja sedasama: Palusalu, Neo, Wäli... Neo, Luhäär... Wäli... Neo...

On pidupäew – kangelased tulewad koju.

See on kangelase Wäli wäike ema. Tal on pisarad wanadel, kortsunud palgedel. Poeg tuli wõitjana! Palusalu lai käsi surub soojalt õnnitlejate omi. Suur, tugew käsi... Õrnalt hoiawad samad suured käed lilli – neid on nii palju ja nad on nii õrnad. (Uudisleht 15.08.1936)

Kommentaar: Eesti hiilgava olümpiaajaloo tipuks on jäänud 1936. aasta Berliini mängud, kust eestlased naasid kahe kulla, kahe hõbeda ja kolme pronksiga. Kristjan Palusalu päralt olid mõlemad kuldmedalid. 1920–1936 oli Eesti kogunud olümpiamängudel kokku 21 medalit.

Miks lõpetati era-korraline istungjärg

Siseminister K. Einbund andis seletusi riigikogu ja walitsuse wahekorrast.

Täna kell 11 kutsus pääministri asetäitja K. Einbund Tallinna lehtede esindajad oma juurde ja seletas neile kokkuwõtlikult järgmist: Kõik mäletawad selgesti, kui riigiwanem palus riigikogu rühmade esindajad oma juurde ja soovitas neid riigikogus jääda sünduse

piiridesse. Weel rohkem, riigiwanem palus riigikogu koostööd riigivanemale, wägedeülemjuhatajale ja walitsusele nende ülesannete täitmisel. Walitsuse esindajate kõnedele järgnewatele sõnawõtmistele riigikogus selgus, et põllumeeste kogud ja vähemusrahwastest wene lased hindawad seisukohata wääriliselt ja toetawad walitsust. Sotsialistid wõisid

öelda, et nemad jääwad äraootawale seisukohale ja walitsusele takistusi tegema ei hakka. Kõik teised rühmad, kas pool wõi enamus riigikogust, wõtsid wastu sellised seisukohad, millest walitsus pidi järeldama, et koostöö nendega võimalik ei ole.

Seesuguses olukorras ei saanud riigiwanem teisteti, kui pidi nõudma riigikogu istungjärgu lõpetamist. (Sakala 3.10.1934)

Kommentaar: uus riigikogu jäi 1934. aastal valimata ja ka vana koosseis saadeti „tähtajatult” laiali. Wabadussõjalased jätkasid oma wandenõusid, liberaalsem opositsioon oli sunnitud vaikima ja sotsid sisuliselt aitasid vaikiva ajastu kujunemisele kaasa. Ajakirjanduses kehtestus eeltsensuur.

Wapside wõimuharamise kawa üksikasju

Mässujuhtidelt saadi kätte 800 must-walget käesidet. Narwa juhilt wõeti ära automaatpüstolkuulipilduja. Kask wapside kaitseliidu asutamiseks. Ühel ajal Estoniaga pidi wallutatama ka tankide rügement.

Warsti pärast wapside liikumise likwideerimist (1934) nende poolehoidjate ringkonnas wõis aegajalt kuulda juttusid kawatsetawast wõimuharamisest wägiwalla abil.

„Rahwuskongress” pidi väljaastumise päewaks kutsu- ametisse uue wabariigi walitsuse. Löögirühmad koosnesid likwideeritud wapside liidu endiste kompaniide ja korrapidamis-üksuste meestest. Organiseerimistööd wiidi läbi nii, et üksikud löögirühmad pidid wallutama wõimukeskused ja wangistama walitsuse wõimu teostawad isikud.

Wapside organiseerimistööd jälgides said politseiwõimud andmeid, et ööl wastu 8. detsembrit peetakse Tallinnas, Kadaka teel nr 20, mässukorraldajate peastaabi koosolekut. Politsei saatis oma jõud kohale ja piiras maja sisse, kus oli parajasti käimas mässujuhtide nõupidamine. (Waba Maa, 9.12.1935)

Kommentaar: wapside riigipöördeplaan (8. detsembriks 1935) oli küll oluliselt teostatavam kui enamlaste katse 1924. aastast, aga seekord sai politsei enne haisu ninna. Järgmise aasta maikuu anti riigipöördekatse eest kohtu alla 154 inimest, kellest üheksa mõisteti 20 aastaks ja veel 53 enam kui 10 aastaks sunnitööle, ainult kaheksa mõisteti õigeks.

RIIGIPÕÖRE AAFRIKAS

Kesk-Aafrika Vabariigis hõivasid mässulised enamiku pealinnast Banguist, sealhulgas ka presidendipalee. President Francois Bozize põgenes ilmselt naaberriiki Kongo DV-sse. **EPL**

USA VÄLISMINISTER ÜLLATUSVISIIDIL BAGDADIS

USA välisminister John Kerry saabus eile üllatusvisiidile Bagdadi, et veenda Iraagi liidreid Süüria konflikti lahendamisel tõhusa male koostööle. USA pole rahul, et Iraak laseb Iraanil oma õhu-

ruumi kaudu toimetada Süüria valitsusele relvi ja võitlejaid. Kerry arutab Iraagi võimudega ka demokraatlike reforme riigis ning vaeb ärevat olukorda Iraagi sunniitide provintsid. **ERR**

LÄTIS KAVAS LUUA MITTEKODANIKE PARLAMENT

Riias asutati Läti mittekodanike kongress ning kuigi tegu on ühiskondliku organisatsiooniga, on sellel ambitsioonikas eesmärk – viia 1. juunil peale kohalike valimiste Lätis läbi tei-

sedki valimised ning moodustada 30 liikmest koosnev mittekodanike parlament. Kongressi algatajate sõnul on liikmeid praegu 350. Asutamise koosoleki peeti vene keeles. **ERR**

Boriss Berezovski: lugu reetmisest, kättemaksust ja verivaenust Putiniga

Üleeile leiti üks Kremli

suuremaid kriitikuid

Londonis surnuna. Surma põhjus on teadmata.

Luke Harding

Observer

Boriss Berezovski oli alati uskunud Briti kohtumõistmisse. Just Briti kohtunik rahuldab tema asüülitaotluse pärast seda, kui Berezovski oli tülli pööranud oma kunagise protežee Vladimir Putiniga ja 2000. aastal Londonisse pages. Ka hiljem võitis oligarh mitu kohutupsessi.

Berezovski eeldas võitu ka siis, kui otsustas kaevata kohutusse Roman Abramovitši, nõudes temalt viis miljardit dollarit. Berezovski uskus, et kohus aktsepteerib tema kui asjaosalise nägemust Venemaa värvikast kommunismijärgsest ajaloost – et tema ja Abramovitš olid Boriss Jeltsini ajal 1990-ndatel koos äri ajanud ning Chelsea jalgpalliklubi omanik oli tal hiljem Sibnefti, nende üheskoos asutatud naftafirmat müües naha üle kõrvade tõmmanud.

Langes masendusse

Mullu augustis jõudis kohtunik Elizabeth Gloster aga teistsugusele järeldusele. Ta nimetas Berezovskit „ebausaks” ja „petturlikuks”. „Tõendite analüüsis leidsin ma, et härra Berezovski on ebaveenev, loomupärast ebausaldusväärne tunnistaja, kes peab tõde justkui mõõduvaks nähtuseks, paindlikuks kontseptsiooniks, mida on võimalik väänata nii, et see rahuldaks parajasti tema eesmärke,” teatas kohtunik.

Mõni minut hiljem vaarus Berezovski kohtumajast välja, öeldes, et ta on „absoluutselt vapustatud” ja kihutas oma mustas Mercedeses minema.

Järgnenud kuudel langes Berezovski sõprade sõnul sügavasse depressiooni. Kunagine kustumatu energiaga mees kohtus harva Kremli-vastaste aktivistide ja Vene pagulastega. Väheste temaga kohtunute sõnul näis ta olevat segaduses, isegi arulageduses ja tavatult oma varasemaid vigu kahetsev. „Too kohtuasi oli tal le võimas hoop nii isiklikult, poliitiliselt kui finantsiliselt,” rääkis Observerile Berezovski lähedane sõber Alex Goldfarb.

Kaotus läks Berezovskile hinnanguliselt maksuma sada

miljonit naela. Ta oli praktiliselt pankrotis ja sulges oma poliitilise fondi, mis oli enam kui kümme aastat arendanud ägedat meretagust kampaaniat Putini ja tema režii mi vastu.

Kreml jälgis Berezovski allakäiku kahjurõõmuga. Putini pressiesindaja Dmitri Peskov väitis, et Berezovski oli saanud kahe kuu eest Vene presidendile kirja, kus anus võimalust naasta kodumaale ja palus vabandust „varasemate vigade” eest. Venemaal on Berezovski suhtes algatatud kümneid kriminaaljuurdlust. Naasimine tähendanuks vangikongi.

Putin sattus raevu 2003. aastal, kui Suurbritannia andis Berezovskile asüüli, lükates tagasi Venemaa väljaandmispalve. Seejärel kargas Kreml Berezovski raha kallale, asu-

Suvine Roman Abramovitšile kohtus kaotamine mõjus Boriss Berezovskile laastavalt.

Foto: Reuters / Scanpix

Ekspertid ei leidnud midagi

Briti politsei teatas eile, et Berezovski kodust ei leitud midagi kahtlast ega murettekitavat. Eile hommikul saadeti Berezovski Ascotis Mill Lane'i tänaval asuvasse koju rühm keemia-, bioloogia-, radioloogia- ja tuumaeksper te, kes tegid seal „ettevaatuse mõttes” erinevaid uurin guid. Politsei sõnul jätkatakse täiemahulise uurimisega.

des nõudma tema varasid Brasiilias, Prantsusmaal ja mujal.

1946. aastal Moskvast juudi inseneri pojana sündinud Berezovski ilmutas varakult andekust matemaatikas. Ta sai doktorikraadi rakendusmatemaatikas ja jõudis Nõukogude Liidu teaduste akadeemia ridadesse. Ta oskas kiiresti haarata kinni ka rahategemise võimalustest, mida pakkus Nõukogude Liidu kokkuvarisemine.

Äripartneri Badri Patarkatšiviliga alustas ta 1989. aastal autoäri. Kuid Berezovskil

Berezovski oli arvanud, et Putinist saab kenasti töödeldav järeltulija Jeltsinile.

olid ka poliitilised ambitsioonid. 1990. aastate keskpaigaks oli ta saanud Jeltsini õukonnas tohutu mõjuvõimu. 1994. aastal omandas ta telekanali ORT. Ta mängis võtmerolli ka esimese, 1994–95. aasta Tšetšeeni sõja lõpetamisel ja asus Vene julgeolekunõukogu esimeheks.

Berezovski fataalne viga

„Berezovski oli üks mõjukamaid inimesi üleminekuaja Venemaal. Igas mõttes, nii heas kui halvas,” ütles Goldfarb. „Ta aitas Jeltsinil võita kommunis te. Ta aitas peatada Tšetšeenia sõja. Kuid siis tegi ta oma elu suurima vea – tõi sisse Putini.”

Esimest korda kohtus Berezovski Putiniga 1990. aastate algul, kui KGB-lane töötas Peterburi linnapea heaks. Nad hakkasid läbi käima, isegi suusatasid koos Šveitsis. 1990. aastate lõpus otsis Jeltsini lähikond nõrgeneva tervisega presidendile järeltulijat ja nad saatsid Berezovski FSB juhiks tõusnud Putini juurde. 1999. aasta suvel saigi Putinist peaminister ja kuus kuud hiljem presidendi kohusetäitja.

Berezovski oli arvanud, et tema sõbrast saab kenasti töödeldav järeltulija ja tema ise, Kremli suurim insaider, jätkab niitide tõmbamist. Kuid kiiresti sai selgeks, et Putin arvas teisiti. Kaks meest ei sobinud kokku, Putin võttis Berezovskilt ORT telekanali ja Berezovski asus elama Londonisse. Nende vihavaen oli tõsine ja päädis Berezovski surmaga, 67 aasta vanusena ja pagulasena. ●

© Guardian News and Media 2013

KOMMENTAAR

Vseiov: Berezovski oli aktiivne Putini kriitik, aga kriitika võimule ei meeldi

Boriss Berezovski roll oli Venemaal 1990. aastate alguses märkimisväärne, sest ta kuulus inimeste hulka, kes moodustasid sisekabineti, kus võeti toona vastu olulisi otsuseid, meenutas ajaloolane David Vseiov.

Sama siseringi otsus oli määrata Venemaa valitsejaks Vladimir Putin. „Aga ega ajalugu tänuikkust ei tunne,” nentis Vseiov. „Ajalugu on korduvalt näidanud, et need, kes on osutanud teene mõnele inimesele võimule pääsemisel, on ühed esimesed, kellest ainuvalitsejaks saanud vabaneda püüavad.”

Ta märkis, et Berezovski oli üks aktiivsemaid Putini kriiti-

kuid, aga kriitika ei meeldi ju võimule. Samas võib Vseiovi hinnangul suhtumine, et võim korvaldas Berezovski, olla ka paranoiline, sest on suur hulk inimesi, kes on Putinit kritiseerinud, lahkunud Venemaalt ning elavad välismaal täie tervise juures.

Praegu on Vseiovi sõnul vara järeldusi teha, sest avaldatud info on spekulatsioon – tuleks ära oodata surma põhjuste uurimistulemused. „Kas see tõde ka kunagi selgub, on samuti raske öelda, aga võib arvata, et Inglismaal tehtava uurimise tulemused on tõepärasemad kui Venemaal tehtava uurimuse tulemused,” lausub ta. **Delfi**

Tallinna Linnavaraamet

TEATAB

Tallinna Üürikomisjon rahuldab 01.11.2010 otsusega üürivaidlusasjas nr 11-1/64/10 Tatjana Petrova nõude LILIAN VEDENKO (sünd. 45204280251) ja JANEK VEDENKO (sünd.11.02.1989) vastu ja mõistis vastustajatelt solidaarselt Tatjana Petrova kasuks välja üüri- ja kõrvalkulude võla 36 823 Eesti krooni (2353,42 eurot) ja LILIAN VEDENKO'lt Tatjana Petrova kasuks kahjuhüvitise üüritud eluruumi rikkumise eest 2284 Eesti krooni (145,97 eurot).

Kui LILIAN VEDENKO ja JANEK VEDENKO ei nõustu üürikomisjoni otsusega, võivad nad sama üürivaidlusasja läbi vaatamiseks pöörduda alates käesoleva teate avaldamisest 20 päeva jooksul Harju Maakohutusse. Kohtule võib esitada taotluse, et kohus vaataks komisjonile esitatud avalduse läbi hagimenetluse korras hagina. Sel juhul on hageja komisjoni poole pöördunud isik ja kostja kohtule avalduse esitanud pool ja komisjonile esitatud avaldus loetakse hagiavalduseks. Kohtule esitatavas avalduses tuleb märkida, et üürikomisjon on asja juba lahendanud ja lisada üürikomisjoni otsuse ärakiri. Avalduselt tuleb tasuda riigilõiv summas, mille hageja oleks pidanud tasuma hagi esitamise korral. Üürikomisjoni otsus jõustub, kui otsuse avaldamisest alates 20 päeva jooksul ei ole maakohutusse esitatud hagi samas vaidlusasjas. Jõustunud otsus avaldatakse üürikomisjoni veebilehel ja täidetakse täitemenetluse sätete alusel.

Tallinna Linnavaraamet

TEATAB

Tallinna Linnavalitsuse 20. märtsi 2013 korraldusega nr 352-k otsustati:

Müüa avalikul kirjalikul enampakkumisel Tallinna linnas Kesklinna linnaosas asuv F. R. Faehlmanni tn 26-8 korteriomand (registriosia nr 4675701; 147/2461 mõtteline osa kinnistust, mille katastriüksuse tunnus on 78401:113:1340, sihtotstarve elamumaa 100%, pindala 913 m² ning reaalosana korter nr 8, üldpinnaga 14,7 m²) alghinnaga 12 700 eurot.

Objekti ostuhind tuleb tasuda täies ulatuses enne müügilepingu sõlmimist; notariaalse müügilepingu sõlmimisega seotud kulud tasub ostja.

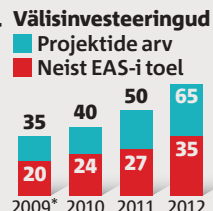
Korraldust on võimalik vaidlustada Tallinna Halduskohtus (Pärnu mnt 7, Tallinn 15082) 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavastegemisest.

PEAMISELT INVESTEERIVAD EESTISSE NAABRID

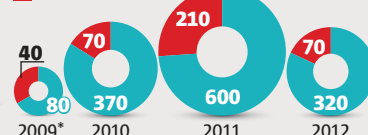
1/3

välisinvesteeringutest tuli EAS-i andmetel mullu Soomest, järgnesid Venemaa ja Rootsi. Enamik raha kulutati Tallinnas ja Harjumaal, üksikud projektid olid ka Ida-Viru ja Pärnu maakonnas.

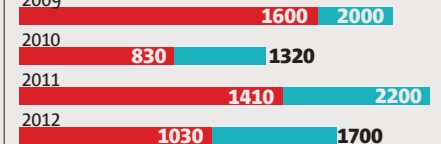
2012. aastal välisinvesteeringute maht vähenes, projektide arv kasvas

Allikas: EAS
Graafika: Maret Müür

Rahaline maht MILJONITES EURODES

Rahaline maht kokku
Neist EAS-i toel

Töökohti loodud või säilitatud

Töökohtade arv kokku
Neist EAS-i toel

*2009. aastal oli n-ö Ericssoni aasta, kus Ericsson võttis üle Elcoteqi tehase ja säilitas töökohad. Samas külmutati enamik projekte masu tõttu.

Välisinvesteeringute maht langes aastaga peaaegu kaks korda

Samal ajal kui rahasumma kukkus 600 miljonilt

320-le, kasvas investeeringute arv aga 50-lt 65-le.

Ann-Marii Nergi
ann-marii.nergi@epl.ee

Ettevõtluse arendamise sihtasutuse (EAS) juhatuse liige Martin Hirvoja põhjendas asjaolu, et projektide arv mulu kasvas, aga raha toodi Eestisse märkimisväärselt vähem, sellega, et aina rohkem tuleb siia infotehnoloogia ja teisi vähese investimisvajadusega valdkondade ettevõtteid, mis aga loovad rohkem kõrgema palgatasemega töökohti.

„Meie huvi on eelkõige kõrgema lisandväärtusega töökohade loomisele kaasaaitamine, sellepärast on ka viimastel aas-

tatel kujunenud olulisemateks sektoriteks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT), elektroonikatööstus, äriteenused ning masinatööstus ja logistika,” rääkis Hirvoja. „Nii tuli IKT valdkonnast EAS-i vahendusel ka möödunud aasta suurimaid projekte, millega luuakse siia 200 töökohta, kuid täpsemalt pole veel meil õigus sellest avalikult rääkida.”

Tema sõnul tulevad IT-ettevõtted Eestisse eelkõige oskuste ja Skandinaaviast madalamate palgade koostmõjul. Nii asutas 2012. aasta algul siin tütarettevõtte Norra IT-firma ICD Industries, mis programmeerib juhtimise tarkvara näiteks avamerel asuvatele helikopterite maandumisplatvormidele. Kuigi uue asukohana kaalus ICD ka Indiat ja Hiinat, tuldi Eestisse sinne põhjamaise

KOMMENTAAR

Läti on investorile atraktiivsem

Mait Palts

Eesti kaubandus- ja tööstuskoda

Viimastel aastatel on suurte välisinvesteeringute osakaal vähenenud küll. Laiemalt vaadates ei ole Eesti investeerimiskliima otseselt halvenenud, kuid eks riigid, millega me paratamatult konkureerime, nt Läti, on olnud enda atraktiivsuse kasvatamisel mõnes aspektis meist eespool või suutnud ennast nähtavamaks teha. Näiteks mõningate positiivsete maksumuudatustega, mis tähelepanu tõmbavad.

Vaasan Grupi uus tehase Saue teeb külmutatud pagaritooteid.

Foto: Rauno Volmar

äriskultuuri ja läheduse pärast. Alustuseks võeti tööle kümme programmeerijat – tõdemusega, et kogemuse ja teadmistega tegijat on raske leida igal pool. Ettevõtte esindaja hinnangul on Eestil palgade kulu celis veel kümnekond aastat.

Saab ka kolimistoetust

Põhja-Euroopa üks suurimaid pagaritoodete tootjaid Vaasan Grupp, kuhu kuulub ka Leibur, otsustas külmutatud pagaritoo-

dete tehase kolida Sauele, investeerides selleks kümme miljonit eurot. 2014. aastal, kui tehase peaks saavutama täisvõimsuse, saab seal tööd üle 100 inimese.

„Saue on logistiliselt hea asukoht Põhja- ja Baltimaa keskel,” ütles Vaasan Baltic AS-i tegevjuht Lenita Ingelin. „Praegu läheb enamik uues tehases toodetust Rootsi, Soome ja Norrasse, kuid tahame külmutatud toodete müüki aktiveerida ka Baltikumis.”

EAS-ilt sai 400 miljoni eurose aastakäibega Vaasan tehase chitamiseks ka miljonieurose toetuse. Hirvoja rõhutas, et mitte alati ei kaasne firmadele siiakolimise toetus, vaid ainult siis, kui sel on ka reaalne mõju. „Rahaline toetus tuleb kindlasti kasuks, kui Eestisse tulekut otsustatakse. Aga ennekõike on toetust oluline võimaldada siis, kui ettevõtte teeb midagi, mida ta ilma toetuseta ei teeks,” märkis ta. ●

27. märts on PRIIUSE põlistumise PÄEV:

Eesti Päevalehes ERIKÜLJED!

Eesti Wabariigi ja Eesti Vabariigi põhjalikud võrdlused

Mart Laar: milline Eesti võinuks olla, kui...

Pildis: meie ehituskultuur enne ja nüüd

Ivan Orava tervitus põrgust

EUROOPA KESKPANK
EUROSÜSTEEM

AVALIKE SUHETE JA KEELETEENUSTE
PEADIREKTORAAT

VABAKUTSELISED TÕLKIJAD
(INGLISE-EESTI SUUNAL)

Euroopa Keskpanga eesti keele tõlkeüksus Maini-äärses Frankfurdis otsib vabakutselisi tõlkijaid (töö valdavalt kohapeal).

Lisateavet kandideerimise kohta saab EKP veebilehelt aadressil www.ecb.europa.eu („For suppliers”).

VABAST TAHTEST

Meil on vaba tahe arvata, et meil on vaba tahe. Kui jänni jääme, siis kipume selle kena vaba tahte mõt-tekese hülgamma kiiremini kui sisalik saba. Hüüame ette ja taha: „Meil polnud ja pole valikut!”

TIIT KÄNDLER (SIRP)

EESTI FILMIST

Praegu on tegevus olnud toot-miskeskne. Aga raskus[kese] võiks minna kiirustatud tootmiselt ette-valmistusele, et oleks rohkem stse-naariume, mille hulgast valida.

EESTI FILMI INSTITUUDI JUHT EDITH SEPP

KULTUUR VS. ALUMIINIUM

Püüan inimestele selgeks teha, et kultuur on väga tähtis majan-duslik faktor. See genereerib nii-sama palju raha kui terve alumii-niumitööstus. ISLANDI KULTUURIMINIS-TER KATRIN JAKOBSDÓTTIR (EL PAÍS)

VANASÕNA

On kevade juba hobu-se naha suurune tükk maad paljast, siis hobu-ne änam nälga äi sure.

HARIDUSSÜSTEEMIS puudub praegu kooskõla eesmärkide ja hindamiskriteeriumite vahel

Kool olgu maailmaparandaja – ei vähemat

Mait Raava

Pro Konsultatsioonide juhtimiskonsultant

Ühes Eesti esimese iseseisvusaja aeg-ses haridusminis-teriumi doku-mendis leidub kaunis mõtte-tera: „Eestimaa kodude vil-japuuaiad said jõudsalt tuge läbi kooliaegade – lapsed õppisid seal uusi sorte, nende eest hoolt kandma ja üldist teadmist, et koduaias võik-sid lillepeenrad ja õunapuud olla.” Sada aastat hiljem on maailm tundmatuseni muu-tunud, kuid kooli kui maail-maparandaja roll on jätkuvalt aktuaalne.

Teadmistepõhine majan-dus vajab töötajaid, kes saa-vad aru keerukatest ja kiiresti muutuvatest ümbritsevatest protsessidest, kes toetavad üksteist ning võtavad vastu-tuse enda ja kollektiivi heade tulemuste eest. Sellised noori kasvatab õpetaja, kes toetab õpilase arengut. See õpetaja kasutab palju avastus- ja indi-viduaalõpet, sest teisiti ei ole individuaalset arengut võimalik toetada.

Kool ja kogu haridussüs-teem tervikuna peavad õpeta-

jat toetama. Toetus saab algu-se sellest, et luuakse kooskõla kooli eesmärkide, ressurssi-de ja hindamiskriteeriumite vahel. Täna see nii ei ole ja siia koer maetud ongi – aren-gukavade ilusad mõtted jää-vad paraku paljudel juhtudel vaid sõnadeks.

Eesti üldharidussüsteemi arengukava 2007–2013 tun-dub esmapilgul olevat asja-lik dokument. Eesmärkides on sihiks seatud nii väljalan-gejate kui nõrkade õpilaste osakaalu vähendamine poo-

Kui iga õpilase arengut tähtsaks peame, tuleb see ka mõõdetavaks eesmärgiks seada.

le protsendipunkti võrra ja väga heade õpilaste osakaalu suurendamine 1–2% võrra nii lugemisoskuses, matemaatikas kui ka loodusteadustes. Lisaks on planeeritud suurenda-da teadusandekate õpilaste osalemist toetus- ja haridus-programmides. Võib kritisee-rida, et eesmärgid peaksid ole-ma palju ambitsioonikamad, kuid keegi vast ei kahtle nen-de õigsuses.

Samas pole arengukavas eesmärgina iga õpilase aren-gut, kuigi see on olnud Ees-ti iseseisvusaja hariduspoliiti-line läbiv taotlus (Eesti hari-dusplatvorm 1988, põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppe-kava, Eesti haridusstratee-gia 2020, hariduse viis välja-kutset), mida tähtsustab kõr-gelt OECD.

Kui me iga õpilase arengut nii tähtsaks peame, tuleb see ka vastavalt eesmärgiks seada ja selle täitmist mõõta. Üks või-malus seda teha on võtta läh-tekohaks iga õpilase arengu-tase kooli sisenemisel ja seada õpilase arengu siht lähtetase-mega võrreldes. See suunaks igat õpetajat keskenduma töö-le iga õpilasega, mitte ainult klassi kui keskmisega. Koo-lide võrdlus õpilase indivi-duaalse arengu alusel näi-taks praegusest palju selge-malt koolide tegelikku panust uue põlvkonna kasvatamisel ja harimisel, tooks esile kit-saskohad ja suunaks vajalik-ke lahendusi otsima.

Kuna me täna riikli-kul tasemel õpilase arengus mõõdetavaid sihte ei sea, tegutseb iga kool ja õpetaja siin vastavalt omaenese tar-kusele ja võimalustele. Meil on ka juba täna palju häid õpetajaid ja koole, kes kes-kenduvad avastus- ja indivi-duaalõppele ja saavutavad oma õpilaste arengus mär-kimisväärselt häid tulemusi, kuid siin on vajalik läbiv muu-tus. Paraku on takistuseks ressursipuudus ja kuna vas-tavat eesmärki pole seatudki, vaadatakse ressursipuudusele läbi sõrmede.

Soome või Lõuna-Korea?

Avastus- ja individuaalõpe on ressursimahukad, mida Soo-me kogemus selgelt ka kin-nitab. Soomes on klassides paarkümmend õpilast, õpe-

tajate enesearengut toetab tõhus täiendõppesüsteem, õpetajatel on suur metoodi-line vabadus ja abiks tugi-õpetajad. Koolijuhid toeta-vad õpetajaid, koolis valitseb vastastikune usaldus, omava-litsuse ja riigi vahel on selge ressursside ja vastutuste jao-tus. Soome õpetajaid väärtus-tab ühiskond palga ja mai-ne kaudu.

Kahtleja võib muidugi öel-da, et meil pole täna piisa-valt vahendeid. Et kui Soo-me paneb haridusse üle 7%

Peaksime avastus- ja individuaalõppele panema mitu korda rohkem ressursi.

SKT-st ja Eesti üle 6%, siis absoluutsummates tähendab see, et Eesti paneb haridusse kaks korda vähem. Öeldakse, et raha rohkem ei ole ja min-nakse üle muule jutule, selle asemel, et lahendust otsida.

Selline mõdavaatamine tuleb ära lõpetada ja selged valikud teha. Kui peame kõi-ge tähtsamaks õpilase aren-gut, tuleb leida ka selle saavu-tamiseks vajalikud vahendid. Peame kas suurendama hari-duse rahastamist teiste vald-kondade arvelt (riigi haldus-kulude, kaitsekulude jms) ja liikuma Soome eeskju suu-nas või siis valima teise, näi-teks Lõuna-Korea tee.

Teadupärast paneb Lõu-na-Korea võrreldes Soome-ga haridusse SKT-st kaks kor-da vähem raha, kuid õpilaste

tulemused on samuti maail-mas parimad. Ainult sellise erinevusega, et kui Soomes on vahe nõrkade (alumine 20%) ja väga heade (ülemine 20%) õpilaste vahel maailmas väikseim, siis Lõuna-Koreas on mahajääjaid rohkem.

Samas on Lõuna Korea väga heade õpilaste tule-mused maailmas Uus-Mere-maa järel teisel kohal, Soome parimad õpilased on „alles” viiendal kohal. Võrdluseks: Eesti väga head õpilased on 18. kohal.

Lõuna-Korea tee oleks meil täiesti arvestatav teine võima-lik valik. Kuid see on väga karm valik. Sealne kool on tugevalt diferentseeriv, koo-likonkurents hakkab juba lasteaiast.

Kui Soomes toimub peami-ne õppetöö koolis ja koolivä-line õpe on minimaalne, siis Lõuna-Koreas on kodutööl väga suur osakaal. Seetõttu on lastevanematel ja kodu-õpetajatel ka suurem koor-mus. Lõuna-Korea investee-rib palju e-õppesse – neil on igas koolis e-õpikud tasuta. Arvestades tööjõu sisserännet, on neil loodud rahvuskeelsed koolid, mis tagavad hea hari-duse ka immigrantidele.

Kuigi Lõuna-Korea paneb haridusse Soomest vähem raha, on ometi ka seal õpetajad ühiskonnas väärtustatud, nii raha kui lugupidamisega. Nii et õpe-tajatele maksmise vallas ei saa me oma tegematajämist

rahanappusega kuidagi välja vabandada.

Individuaalne areng

Kui soovime maailmas hom-me edukad olla, tuleb meil esi-teks kokku leppida, milliseid põhikooli ja gümnaasiumilõ-petajaid näha soovime ja kui-das me seda eesmärgistame. Uudne selles võiks olla õpi-lase individuaalse arengu ees-märgistamine. Sõltuvalt sel-lest, millise ja kui kõrge lati me seame, saame me alles sel-le valguses öelda, milline on hea kool ja milline on meie hetkeseis.

T eiseks on väga täht-tis, et seatud eesmär-kide saavutamine oleks kaetud piisa-vate ressurssidega. Erinevalt praegusest peaksime avastus-ja individuaalõppele panema mitu korda rohkem ressursi. Ja kolmandaks tuleb meil koolide hindamisel täpselt lähtuda seatud eesmärkidest. Uudne oleks siin koolide tule-muslikkuse hindamine selle alusel, kelle õpilased on läh-teseisuga võrreldes enim edu-samme teinud.

Uues üldharidussüsteemi arengukavas peaks looma senisest palju selgema seose kooli eesmärkide, ressursside ja hindamise vahel. Ja seda-sama peaksid tegema koo-lid oma arengukavades. See looks kindla aluse, et kool saaks täita oma peamist roli uue põlvkonna kasvatami-sel ja harimisel – olla maail-maparandaja. ●

VASTUKAJA

E-valimiste probleemid ja puudused

●●MTÜ Ausad Valimised korraldas teabekampaania „E-hoiatus”, mille eesmärgiks on teavitada inimesi võimalikest turvaohutusest e-valimis-tel. Kutsume rahvast mõtlema e-hääletuse turvateaduste peale.

Esiteks, e-valimistega seon-duvad probleemid on tehnilis-ed. Tarkvaraarendaja Paa-vo Pihelgas demonstreeris 9. märtsi 2011. aasta Eesti Tele-visiooni „Pealtnägija” saates, kuidas e-hääletamise teel antud häält on võimalik mit-te ainult blokeerida, vaid ka muuta „sobivama” kandidaa-di kasuks. Vabariigi valimisko-misjon ja riigikohus pole suut-nud neid kahtlusi hajutada. USA e-valimiste ja IT-turvali-

suse ekspert Barbara Simons kirjeldas 2011. aasta suvel Ees-tis oma loengutel, kuidas on võimalik arvutisse saada viirus, mis ei aktiveeru enne, kui vali-mispäeval – siis hääletab juba viirus, mitte enam valija.

Teiseks, e-valimiste problee-mid on ka õiguslikud. Põhisea-dus ütleb üheselt, et valimised on üldised, ühetaolised ja otse-sed ning hääletamine on sala-jane. Valimisseadused keela-vad aktiivse valimisagitatsiooni valimispäeval, aga kuna e-hää-letamine toimus enne valimis-päeva, siis 2011. aasta riigiko-gu valimistel tegi 25% valijatest otsuse, olles avatud aktiivsele valimisagitatsioonile. Lisaks on e-hääletamist kasutavale valija-

le, erinevalt valimispäeval vali-misjaoskonnas hääletajatest, seadusega ette nähtud võima-lus oma häält muuta.

Samuti pannakse kogu e-hääletamise usaldusväärsu-se tagamise koormus valijale. Kui inimene hääletab valimis-jaoskonnas, siis tagavad teh-nilise poole valimisjaoskonna töötajad, aga internetis peab valija olema ise veendunud, et tema arvuti ei ole nakatunud pahavarasse ning tema e-hää-l jõuab moonutamata kujul vir-tuaalsesse valimiskasti.

Siret Kotka

MTÜ Ausad Valimised juhatusel liige Samal teemal: Rein Raud „MTÜ Hirmunud Par-teilased”, EPL 21. 03.

HILLAR METSA METSIK MAAILM

AKUNIN AJALOOLASEKS

Boriss Akunin teatab, et alustas mitmekõitelise „Vene riigi ajaloo“ kirjutamist. „Faktoloogias on vabadused keelatud ja heietusi ma harrastama ei hakka,“ lubas Akunin. **EPL**

HETTCHETULEB EESTISSE

8. mail kohtub Tartu ülikooli raamatukogus lugejatega Saksa kirjanik Thomas Hettche. 10. mail esineb kirjanik Tallinnas. Korraldajad iseloomustavad Hettchet kui kirjanikku, kes tunneb huvi sotsiaalse valuküsimuste vastu. Märtsis ka eesti keeles ilmunud „Isade armasus“ (originaalis 2010) kirjeldab lahutatud isa katseid leida kontakti teismelise tütreaga. **EPL**

VIKIPEEDIA ABIPALVE

27. märtsil kutsub Vikipeedia priiuse põlistamise päeva puhul kõiki tegema entsüklopeedia Eesti-ainelistes artiklites parandusi, täpsustusi ning toimetamisi ja täiendamistööd. **EPL**

JAAPANI TUŠIMAAL

Adamson-Ericu muuseumis on 2. juunini avatud näitus „Sumi-e. Jaapani traditsiooniline tušimaal“. Näitus on valminud koostöös rahvusvahelise Sumi-e Assotsiatsiooniga. **EPL**

Eduard Vilde eurooplaseks saamise lugu

Ajalugu

Kaarel Kressa
kirjandustoimetaja

Reisimine ja reisikirjade kirjutamine arendas

Vilde stiili, tema retk

Krimmi aga andis aluse

„Prohvet Maltsvetile“.

Äsja ilmunud Eduard Vilde kogumik „Tossutäkuga Euroopasse“ toob lugeja ette klassiku tekstid, mida viimase poole sajandi jooksul ühtede kaante vahel pole nähtud ning mõned sellisedki, mis kunagi raamatusse pole jõudnud. Tegu on kogumikuga Vilde reisikirjadest, mis ulatuvad kronoloogiliselt 19. sajandi lõpust 1930. aastateni.

Raamatu koostaja, Vilde muuseumi juhi Kairi Tilga sõnul on teose laiem eesmärk kirjanikku uue nurga alt tutvustada. Tõuke teose kokkupanemiseks andis talle paari aasta eest muuseumis korraldatud näitus Vilde reisidest, mille tõttu hakati temalt sageli küsima, kust kirjaniku reisikirju lugeda saaks. „Mingi osa neist ilmus viimati 1957. aastal reisikirjade kogumikus, aga praegune on muidugi tunduvalt terviklikum,“ ütleb Tilga. „Originaalid pärinevad omaaegsest ajalehtedest, kus nad järjejuttudena ilmusid.“

Ühtsest žanrist olenemata pakub kogumik siiski üsna eripalgelisi tekste. „Mõned on justkui rohkem esseed, mis sellest võõrast riigist on kirjutatud,“ ütleb Tilga. „Mõned on väga tüüpilised reisikirjeldused, aga tekstid on tõesti seinast sein, kuna periood, mil need reisikirjad ilmusid, on väga pikk. Tema enda areng kirjanikuna ja ajakirjanikuna, tema stiili muutumine on igas reisikirjas selgelt näha.“

Leht maksis reisi eest

Vilde jõudis esimest korda välismaale – Soome – 1885. aastal, ehkki selle reisi kajastus kogumikust puudub. Viimaseks reisiks jäi 1931. aasta käik Itaaliasse. Sinna vahele mahutus paguluseperiood, kus kirjanik Euroopas ja Ameerikas ringi reisis ja lõpuks Kopenhaagenisse pidama jäi. Pärast Eestisse tagasitulekut 1917. aastal rahastas Vilde oma edasise reise ajalehtede honoraridest.

„Sealt tulebki kohe eksiarvamus, et kuna Vilde on nii palju reisunud, pidi ta väga rikas olema,“ ütleb Tilga. „Aga tegelikult olid ta enda võimalused reisida suhteliselt nadid, ajalehed maksid tema sõidud kinni.“ Igatahes oli Vilde alati reisija, vahepeal ka põgenik, aga mitte kunagi turist. „Mõned üksikud korrad elu lõpu poole käis ta reisil ka tervise pärast, näiteks oli kolm kuud Unga-

Vilde ja Gustav Suits Kopenhaagenis, 1919

Postkaart Konstantinoopolist, 1903

Vilde ja elukaaslane Linda Jürmann Kopenhaagenis, 1915

ris, kust ta ka väga huvitavaid reisikirju kirjutab,“ ütleb Tilga. „Aga tema vaade kohalikule eluolule on ikkagi ajakirjaniku oma.“

Mida tähendab teose pealkiri? „Tol ajal nimetati tossutäkkudeks hellitavalt ronge,“ selgitab Tilga. „Ta reisis tõesti peamiselt rongiga, sest Tallinnast ja Tartust muudmoodi ei olekski saanud. Aga kui-ki pealkiri viitab Euroopale, on seal ka põnev Ameerika-seiklus, kuhu ta reisis laevaga Itaaliast. Kultuurilooliselt oli väga oluline reis Kaukaasiasse ja Krimmi poolsaarele, kus ta käis kohalike eestlaste juures. Läbi kogu Venemaa viinud sõidu põhjal valmis romaan „Prohvet Maltsvet“, selle jaoks ta mälestusi kogumas käiski.“

Pealkirja teise poole tingis Tilga sõnul aga tõik, et Vilde oli ihult ja hingelt eurooplane. „Siit võib aru saada, kuidas see toimus, see ongi Vilde eurooplaseks saamise lugu.“

Vilde, 1903

Mehele parsil kahe kasuka sees ei mahu aju, kuidas võib täie aruga inimene (...) tühja tuule eest välja anda hulga raha. Raha eest ostetakse ju tarbeasju, ja kui jätkub, ehteasju; veel mõistlikum aga on, kui raha hoiad, kogud, kasu kandma paned, kuni sa üleaedsele habet silitades võid öelda: „Ega ma just paljas poiss olegi! Mul on hea kasukas seljas, kulduur taskus ja käputäis harkovi pabereid piibli vahel.“

„Tossutäkuga Euroopasse“
Eduard Vilde
Go kirjastus

Komöödiaklassik Raudsepa tõsine mõttevaramu

Hugo Raudsepp oli sõjaeelse aja Andrus Kivirähk. Selles võib veenduda, kui lugeda Eesti mõtteloo sarjas ilmunud kogumikku „Eestlane ja armastus“. See on raamatu ainuke tekst, mille on allkirjastanud üliviljakas autor Milli Mallikas, ning esindab ülihuvitavat ja haruldast žanrisegu: kõrgkultuuriline esse ja humoorikas veste. Aines on tõsisemast tõsisem, kuid jutustamisviis naljakast naljakam. Ühesõnaga Kivirähk.

Kuna Milli Mallikat esineb kogumikus autorina ainult korra, on üldine tekstivalik tõsiduse poole kaldu,

kuigi Raudsepp oli suur just komöödiakirjaniku ja naljamehena. Milli Mallikas jätkas viljakat tegevust ka Saksa okupatsiooni aja Eesti Sõnas ja tema vestetestki oluks Stalini käsilaste jaoks küllalt, et kirjanikuga arveid õiendada. 1941. aastal arreteeritud Raudsepa Siberisse saatmise üldteada põhjuseks sai siiski näitemäng „Lipud tormis“. Selliseid pattusid oleks leitud teisigi, kasvõi kogumikus koha leidnud vene inimese püroomaanikalduvusi vaatlev esse „Tulekumade müstika“, mis on sisult karm ja laadilt elegantne.

Noorpõlvevärsist kogumikule pealkirja võtmine pole sugugi vale. Raudsepa isamaalisus on väljaspool kahtlust: vasakpoolse poliitikuna oli ta üks neist, kes Asutavas Kogus Eesti Vabariigi ämmaemandana vastu võtsid.

Raudsepp oli suur iseõppija ning tema teatri ja kirjanduse käsitlused on kirjutatud niivõrd loovalt, et neid oli põhjust ajalehtedes rahvaga jagada. Raudsepp tasuks kaas-aegse ja tagantjärele hindajana appi võtta Karl Menningu hindamiseks. Teatriuundaja rolli kõrval näeb Raudsepp Menningu tegevuses ka nõrku külgi.

Huumorisoonega inimesed oskavad näha vastuolusid. „Mikumärdi“ ja „Vedelvorsti“ autor Raudsepp on meie kirjarahva seas sel alal üks paremaid. **Andres Laasik**

Emotsioonid kirjanduses on välja suuremas – vähemalt ingliskeelses maailmas

Ingliskeelset kirjandust uurinud teadlased kinnitavad, et viimase sajandi jooksul on emotsioonidega seotud sõnade kasutamine kirjanduses tunduvalt langenud. Uuringu teinud Bristol ülikooli teadlased usuvad, et see muutus peegeldab ühiskondlikke protsesse.

Uuringu käigus skanneeriti Google'i andmebaasi Ngram, mis sisaldab viit miljonit raamatut. Teadlased otsisid kõigist seal talletatud ja eelmisel sajandil ilmunud teostest sõnu, mis seostuvad kuue põhilise emotsiooniga: viha, vastikustunne, hirm, rõõm, kurbus ja

üllatus. Tulemused näitasid, et positiivseid tundeid väljendavate sõnade kasutustihedus tegi hüppe 1920. ja 1960. aastatel ja kurbade tunnete väljendamine suurenes 1940-ndatel.

Üldiselt oli XX sajandi lõpuks kirjanduses vähenenud pea kõigi emotsioonidega seotud sõnade kasutus, kusjuures kõige hoogsamalt langes vastikusega seotud sõnade suhtarv. Vaid hirmu tähistavate sõnade kasutamine suurenes 1970-ndatel ning kasv kestis sajandi lõpuni. Samas kasutasid USA kirjanikud hirmuteemalisi sõnu brittidest oluliselt rohkem. **Kaarel Kressa**

Füüsikahiiaglased Niels Bohr ja Heisenberg filosoferimas.

Foto: www.kulturavl.dk

Heisenberg ja kvantmaailma imbumine

Arvustus

Tiit Kändler
teadustoimetaja

Tavakeel kvantmaailma kirjeldamiseks ei sobi, aga rääkida tuleb sellest siiski, kui me ei taha reaalsusest vaikida.

Isaac Newton on vähesteid teadlasi, kelle nimi on aja jook-sul muutunud brändiks. Newtoni mehaanika muutis mõtlemist ja imbus nähtamatul kombel igapäevaelu. Otsustamisel allutame end siiani Newtoni gravitatsioonile. Alateadlikult eeldame: maa ja taevad on ühtne, igal asjal on põhjus ja igal põhjusel on kindel, mõõdetav ja arvutatav tagajärg. Valgustusaeg oli aeg, mil Newtoni mõtlemine leotas läbi euroopaliku kultuuri. Kuid kuidas on lood Newtoni maailma lammutanud kvantfüüsikaga? Sellest saab aimu kvantfüüsika ühe rajaja, nobelist Werner Heisenbergi (1901–1976) eesti keeles äsja, originaalis poole sajandi eest ilmunud raamatust „Füüsika ja filosoofia“.

Newtoni aegkond kestis 250 aastat, kuid saja aasta eest see lõppes. Aastaks 1927 oli selge, et kvantmaailm laskis Newtoni maailma õhku. See tundus ohtlik – selle eest vallandati, saadeti Siberisse, notiti mahagi. Vallandus tohutu filosoofiauputus ja Kopenhaageni koolkond – Niels Bohr juhiks, Heisenberg jüngerite seas – asus ehitama kähku oma Noa laeva, et uputus üle elada.

Kuidas kvantmõtlemine on meie kultuuri mõjutanud? Rebis eest illusiooniprillid – relatiivsusteooriaga avanes universumi kirjeldamatu suurus, kvantteooriaga algosakeste kujuteldamatu väiksus. Kvantparadoksid hakkasid toitma impressionistlikku kunsti, relatiivsuspäradoksiks sümboolistlikku. Muusika ja kirjandus ei jäänud kvantisaagist ilma – koomiksides ja seriaalideni välja.

Keel ja reaalsus

Kuidas me olema harjunud kvantfüüsikalise tegelikkuse mõistega? Heisenberg kirjutab, et mõõda kvantmaailma, kuidas mõõdada, rääkida tuleb ometi, ehkki tavakeel kvantmaailma kirjeldamiseks ei sobi. Kuid me peame enda-

le selgelt tunnistama seda, et need mõisted ei ole teaduslikus mõttes korrektselt defineeritud ja nende kasutamine viib sisemiste vastuoludeni. Ent neid mõisteid tuleb kasutada, „sest nad puudutavad tegelikkust“. Lohutuseks: isegi matemaatikas ei saa vältida sisemiselt vastuoluliste mõistete kasutamist.

Määramatu hõlmamine

Heisenbergi raamatul on siiani tähendus. Ehkki siin toodud katseandmed ja arvud, olgu või universumi vanus, pärinevad ajast, mil meie mees teadustipus Ernst Öpik tegutses, ei ole üldine taust muutunud. Tausta kirjeldus on adekvaatne ja selleks, et mõista kultuuri ning elu kulgemist, ongi vaja teada nii algtähtsusi kui tausta. Heisenberg annabki sobiliku tausta. Ta pajatab palju kvantfüüsika eelse maailma mõtlemisest ja füüsikast sealhulgas. Seda pole lihtne mõista, kuid see, mida ta ütleb, on väärt kordamist.

Kvantmaailm on maailm, mis siiani ei ole tavakeele abil kirjeldatav ja mille jaoks erikeelt pole välja mõeldud. Me kasutame aatomi kohta sõnu nagu trajektor ja asukoht,

kuid neil sõnadel on teine tähendus kui Newtoni ajastul.

Kuid et omavahel suhelda, tuleb kasutada inimkeelt, leida tavaliste sõnade kvantmaailmas vasted. Tegutseda tuleb komplementaarselt, täiendavalt, nagu ütles Bohr. Heisenberg tõttas lisama, et maailm on määramatu, komplementaarsusel on piirid ja kui me midagi mõõdame, ei saa me seisundit absoluutse täpsusega teada.

Meil on vaid olevik, minevikke on lõpmatu arv ja tulevikke samamoodi. Heisenberg kirjeldas, kuidas edenes kvantolevik poole sajandiga. Järgmise poole sajandiga pole põhimõttelist muutust toimunud. Nõnda võib raamatut rahumeeli lugeda, seda enam, et taga on raamatu tõlkinud füüsiku Piret Kuuse asjatundlik saatesõna. ●

„Füüsika ja filosoofia“

Werner Heisenberg
Tõlkinud
Piret Kuusk
Ilmamaa

RAAMATUD

SARAH THORNHILLI LUGU

Kate Grenville
Tõlkinud Maia Planhof
160 lk, Eesti Raamat

Sarah kasvab üles, teadmata midagi oma perekonna tumedast saladusest, sest tema isa, Austraaliasse väljasaadetu ja vangi riideid kandnu, on ennast üles tõotanud, haljale oksale jõudnud ega vaata enam kunagi tagasi. Ometi mõjutab see saladus tema laste käekäiku ja sel päeval, kui Sarah tumeda minevikuga silmitsi seisab, hakkab ta maailma nägema hoopis teisiti.

ÄÄRMISELT VALI JA USKUMATULT LÄHE-DAL

Jonathan Saffran Foer
Sari „Moodne aeg“
Inglise keelest tõlkinud Riina Jesmin
352 lk, Kõva kõide

Loo keskmes on üheksa-aastane Oskar, kelle isa hukkus 2001. aasta 11. septembril Maailma Kaubanduskeskuses. Isa leinav Oskar leiab purunenud vaasist võtme ning asub New Yorgist otsima lukku, millesse see sobiks. Otsinguil kohtub ta mitmesuguste inimestega ning õpib oma raske kaotusega leppima.

OSIRISE LABÜRINT

Paul Sussman
Tõlkinud Preet Villmann
608 lk, Varrak

Paul Sussmani viimaseks jäänud põnevusromaan viib jälle kokku iisraeli detektiivi Arie Ben-Roi ja tema sõbra, Luxori politseiniku Yusuf Khalifa. Põnev intriigi saab alguse Jeruusalemma Armeenia katedraalis, kus tapetakse ajakirjanik. Uurimise käigus selgub kauge seos kunagise kadunud isiku juhtumiga Egiptuses. Seepärast pöördubki Ben-Roi abi saamiseks Yusuf Khalifa poole.

KAHEKÜMNE AASTAGA ÜMBER MAAILMA

Irena Wiley
Tõlkinud Riina Jesmin
216 lk, Varrak

Pooltariist kunstniku Irena Baruch Wiley elusaatus oli kirju ja huvitav. Abiellunud 1934. aastal Ameerika diplomaadi John Cooper Wileyga, sattus ta mehe ameti tõttu maailma eri paigusse, üks põnevam kui teine. Aastail 1938–1940 oli Wiley USA saadik Eestis ja Lätis. Sellest kõigest ja paljust muustki jutustab Irena Wiley oma mälestusteraamatus. Diplomaadi naisena teab ta rääkida poliitikat, kunstnikuna näeb aga ka iga maa elu emotsionaalsemat, inimlikumat poolt.

SALAPÄRANE MAJA

Maurice Leblanc
Tõlkinud Jana Porila
160 lk, Eesti Raamat

Meistervaras Arsène Lupin on prantsuskeelsest maadest sama populaarne kui Sherlock Holmes inglise kultuuriruumis. Käesolevas kriminaalloos on peategelaseks kõrgseltskonda kuuluv maailmarändur d'Enneris, kellena Arsène Lupin seekord esineb. Nagu ikka, suudab võitmatu ja võluv kelm kõige keerulisemadki olukorrad enda kasuks lahendada. Peadpöörivatest seiklustest väljub ta alati terve naha ja kuningliku saagiga.

NADJA

André Breton
Tõlkinud Anti Saar
128 lk, Loomingu Raamatukogu

Prantsuse prosaisti, luuletaja, esseisti ja sürrealismiteooria autobiograafiline teos võtab kokku sündmused, mille keskmes on 1926. aasta sügisel aset leidnud puhtjuhuslik kohtumine neiuaga, kes nimetas end Nadjaks. „Nadja“, mida sageli nimetatakse esimeseks sürrealistlikuks romaaniks, võib lugeda nii kirjandusajaloolise dokumendina kui ka idealistliku reaktsioonina väikekodanlikule orjameelsusele, võltsvabadusele ja meelelisele tuimusele – keskpärasele kõige üldisemas mõttes.

MAALEHE SALATIRAA-MAT

Tiina Paasik
56 lk, Hea Lugu

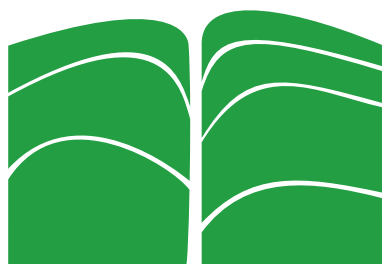
„Maalehe salatiraa-mat“ tutvustab erinevaid salatitaimede ja teiste salatiteks kasutatavate köögiviljataimede aastaringse kasvatamise võimalusi ja viise. Salatitaimede kasvatamine on muutunud traditsioonilisest aias või kasvuhuones peenral kasvatamisest palju mitmekülgsemaks: kasvatatakse rõdukastides, suurtes anumates, linnahaljustuses, püsikute peenral, vertikaalhaljustuses, samuti viimasel ajal kasvuhuones väikestes pottides.

KUI SÕJAMÜRA OLI VAIBUNUD

245 lk, Hea Lugu

Eesti laste mälestused põgenemisest terrorihirmus ja kaoses Eestist ning teekonnast Teise maailmasõja järgse Saksamaa põgenikelaagritesse ja sealt edasi laiali Uude Maailma. Elu Geislingeri põgenikelaagris meenutavad 33 toonast last.

TALLINNA
RAAMATUMESS
2013

- Kohtumised autoritega
 - Lasteprogramm
 - Raamatuesitlused
 - Raamatute müük kirjastuste hindadega
 - Seminarid, kirjandusfoorum
 - Töötoad, ekskursioonid
- www.estbook.com

baltic
book
fair 2 0 1 3

4. aprill kl 10-20
5. aprill kl 10-20
6. aprill kl 10-17

Eesti Rahvusraamatukogus
TASUTA SISSEPÄÄS

Viktoria Ladõnskaja: Lasnagorskit minu seest enam välja ei saaks

Intervjuu

Mari Peegel
kultuuritoimetuse juht

Ajakirjanik kirjutab lapsepõlvemälestustes 1980. ja 1990. aastate Lasnamäest ja sinna sündinud noore venelase valikutest.

●● Raamatu peamine viga oli see, et ta oli liiga õhuke. Aga kuidas on 30-aastaselt lapsepõlvemälestusi kirja panna, kas teile ei tundunud mälestuste seadmiseks vajalik ajaline distants liiga lühike?

Mind ennastki üllatas, et raamat tuli nii õhuke. Tegelikult kestis töö selle raamatuga (ideest kuni viimase punktini) kaks aastat. Esimesel aastal vaevasidki mind just põhimõttelised küsimused: vanuseküsimus – memuaarid ei ole mulle ausalt öeldes üldse „eakohased“, küsimus, kas stereotüüpe täis Lasnamäe temaatikat on üldse vaja jälle käsitleda, ja lõpuks küsimus, kas ma tulen sellega toime? Aja jooksul joonistus mõtteis välja raamatu väga täpne ülesehitus: peamiselt isiklikud mälestused vahelduvad märgilise tähendusega isikute saatustega. Pean ütleva, et ma olen üldse nii-öelda arhitektuuriliste tekstide fänn, kus teksti konstruktsioon on selgelt äratuntav ning tegelaste ilmumise hetk, kohtade kirjeldused, peatükikide algused on pandud paika nagu joonlauaga. Ma püüan, et ka minu tekstid oleksid „geomeetrilised“. Ühesõnaga: niipea, kui selle raamatu geomeetria oli mul peas paigas, proovisin sellesse paigutada ideed ja mõtet sellest, mida tahtsin öelda mitte üksnes enda, vaid üldse rajooni kohta, ja võib-olla isegi kõige rohkem Eesti venekeelse osa kohta. Sellepärast ei oleks raamat saanud kuidagi paksem olla, see lõppes seal, kus oli skeemi „matemaatiline finaali“. Raamatust ei jäänud midagi välja ja ma ei paneks sinna praegu ka midagi juurde.

●● Räägite oma raamatus, et teatud keskkonnast tulnutel on justkui halvem positsioon elu alustamisel. Aga milliseid on need positiivsed momendid, mida Lasnamäel kasvamine on andnud?

Mulle näib, et „madalstardi printsiip“ on mõnevõrra laiem, kui te järeldate. Sellele vaatamata on ka see printsiip teatud mõttes Lasnamäe positiivne pagas. Ma ei kipu eriti kujutama Lasnamäed mustvalgetes toonides. See rajoon on väga sügavalt seotud minu lapsepõlve ja noorusega, aga lapse ja noore inimese psühholoogia on üldiselt selline, et eelistan teha peamiselt head ja seda ka endale projitseerida.

Ladõnskaja Laagna teel – mälestus Lasnamäest võib taustale hajuda, aga seda pildilt välja lõigata pole võimalik.

Foto: Ahto Soorau

„Lasnamäe valge laev“

Viktoria Ladõnskaja
●● Tõlkinud Katrin Linask
●● Petrone Print

●● Kirjutate ka, et olete „Lasnamäe maha jätnud“. Millistes olukordades märkate, et Lasnamäe pole teid maha jätnud?

Vastan tsitaadiga raamatust. On ütlus: tüdruku võid külast välja saada, aga vaat küla tüdrukust vaevalt. Lasnamäed või adapteeritud venekeelses versioonis „Lasnagorskit“ ei saa minust enam välja rebida. Mu mäletamise makilintidel liiguvad kahina saatel mälestused sellest, mida ja kuidas õpetati kohalikes vene koolides, mida vaadati televiisorist, millistel teemadel arutleti õuedes. Siia on salvestatud ka see, kuidas Eesti iseseisvus saabus Lasnamäele ja kuidas sellest linnaosast sai aastate jooksul see niinimetatud riikiriigis, mis ei ole ei Venemaa ega Nõukogude Liit, kuid mis ei ole ka päris Eesti Vabariik. Mõnikord vilksatavad selles kakofoonias eestikeelsed fraasid, kuid need ei soleeri ning jäävad vaid vihjeteks „teistsuguse elu olemasolu“ kohta.

●● Kas tahaksite Lasnamäest kunagi näiteks romaani kirjutada?

„Lasnamäe valge laev“ on dokumentaal-kirjanduslik teos. Seal on teatav kunstilisus, mille kaudu ma muudan kuuldavaks need mõtted, mis kasvavad välja nii-öelda dokumentaalsetest mälestustest. Ma ei näe mõtet kirjutada romaani mõnest konkreetsest kohast. Mulle tundub, et aja ja ruumi idee satuvad romaanižanis konflikti. Minu subjektiivse arvamuse kohaselt on romaan pigem ajast kui ruumist. Ja pealegi, olles enesekriitiline, ütlen, et romaan oleks minu jaoks praegu veel liiga suur ettevõtmine.

●● Kuidas mõjus teile Veiko Õunpuu Lasnamäel filmitud „Sügisball“?

Tunnistan ausalt, et paljugi (mitte kõik, kuid palju) Eesti kaasaegsest kinodramaturgiast hämmastab mind oma depressiivsusega. Ma üritan üldiselt lasta elu negatiivse poole endast läbi ja püüan selle muuta millekski positiivseks. Põhimõttel: miinus ja miinus annavad kokku plussi. Alati see küll ei õnnestu, aga siiski.

●● Neljapäevases Eesti Ekspressis ilmus Jelena Petuhhova väga kriitiline artikkel, kus kirjutati, et riik survestab Eesti venelasi integreeruma eba-

pädevalt ja empaatiata. Nii et neil ei jää lõpuks üle muud kui Läände välja rännata. Kas võiksid Petuhhova sõnumile alla kirjutada?

Ma ei saatnud oma raamatu viimast kangelast, eesti keelt valdavat ja kaitseväs käinud noort meest (sellel tegelasel on reaalne prototüüp) juhuslikult välismaale ega jätnud tema ema lihtsalt niisama Eestisse Lasnamäele oma usuga jumalasse ja eesti keele oskuse. Minu jaoks on siin tohutu hulk sümboleid. Sellest hooli-

Lasnamäe pole Venemaa ega Nõukogude Liit, kuid mitte ka päris Eesti Vabariik.

mata ei kipu ma panema diagnoosi ei venelastele ega integratsioonipoliitikale. Ma juhiksin pigem tähelepanu sellele, et väljaränne on sama terav probleem ka eestikeelse ühiskonna hulgas. Lahkuvad noored, perspektiivikad inimesed, hüljates selle, mida on harjutud mõistma patriotismi all. Ja paraku ei ole see mitte meie tänaste noorte probleem. See on riigi probleem.

●● Mulle tundub, et täna Eestis vene noortel on väga hea potentsiaal – nad valdavad liisaks emakeelele täiuslikult eesti ja inglise keelt, neil on lai silmaring ja erinevad kultuurikogemused. Samas töötavad paljud Eesti vene noored madalalpalgalistel ametikohtadel. Kus ja miks takerduvad nad meie ühiskonnas?

Selles küsimuses mängib väga olulist osa individuaalne aspekt. Noore vene inimese valikutest, teadlikest või mitte nii väga, on raamatus samuti juttu. Aga mis puudutab potentsiaali, siis ilmus mõne aasta eest minu tutvusringkonnas venekeelse osa kõnepruuki veider termin „hübridid“. Ma määratleksin selle terminiga (ilma miinusemärgita) Ida-Euroopa noori venelasi, kes oskavad mitut keelt (näiteks vene, eesti, inglise), kes on läbi imbutunud lääne mentaliteedist, kuid ei ole unustanud oma vene juuri, kes on karastunud ühiskonna vastusest „ei“ ning rahunenud, olles omandanud oskuse seda „ei“ kainelt hinnata. Niisuguseid noori (ja ma näen seda oma tuttavate pealt) otsitakse tikutulega suurtesse lääne firmadesse, mis on orienteeritud vene klientuurile või vastupidi, Venemaale ametitesse, mis eeldavad töötamist välismaa-

lastega. Kusjuures sugugi mitte madalatele ametikohtadele. Ja niisugustest inimestest on eriti kahju ilma jääda. Nad võiksid olla kasulikud ka siin.

●● Mis on olnud kõige suurem muudatus, mis Lasnamäega selle 30 aasta jooksul on toimunud? Ja oskate ehk prognoosida, mis saab sellest linnaosast kümne aasta pärast?

Ennustamine ei ole minu valdkond, ma ei ole sünoptik. Lasnamäe on nüüdseks väga palju muutunud. Mitte üksnes väliselt, vaid mentaalselt. Näiteks

Väljaränne on sama terav probleem ka eestikeelse ühiskonna hulgas.

oma koolikaaslaste pealt näen, et on neid, kellest on tänaseks saanud näiteks Viimsi loogiline osa; on neid, kes on Eestist ammu lahkunud; on neid, kes on tagasi Lasnamäel. Linnaosa – see on alati elus organism. Aga iga organismi saatus sõltub mitte ainult stardipositsioonist ja individuaalsetest omadustest, vaid ka välistest tingimustest, mille dikteerivad aeg ja ruum. ●

BARUTO ÜHEKSAS

Sumo suurturniiril Haru-bas-hol sai Baruto viimasel võistlus-päeval Kotoshogiku üle võidu. Baruto kontosse kogunes ühek-sa võitu, millega ta jagas ühek-sandat kohta. **Delfi**

SELVER ASUS TTÜ VASTU JUHTIMA, PÄRNU JÕUDIS FINAALI

Eelmise hooaja hõbedane mees-kond Tallinna Selver võitis Eesti võrkpallimeistrivõistluste kolmandas poolfinaalmängus TTÜ-d 3 : 2 (13, -19, -23, 22, 6) ning asus kolme võiduni pee-

tavas vastasseisus 2 : 1 juhtima. Martti Juhkami tõi Selverile 23 punkti. Pärnu VK alistas kolman-das poolfinaalmängus kodusaa-lis Tartu Bigbanki 3 : 0 ja jõudis mängudega 3 : 0 finaali. **Delfi**

U-19 JALGPALL

1 : 1 mängisid Tallinnas Eesti ja Aserbaid-žaani U-19 noormeeste jalgpalli-koondis. Eesti asus Kevin Kauberi väravast juhtima, kuid külalised viigistasid kiirelt. **ERR**

KALEV ALISTAS HITO

Korvpalli Meistriliigas olid püha-päeval vastamisi liigatabe- li üheksas KK HITO ja kahek-sas Tallinna Kalev, kindla võidu numbritega 50 : 67 said Jõhvi spordihoones tallinlased. **EPL**

Kerde: mängus said määravaks kergekäelised pallikaotused

Arvamus

Üllar Kerde
korvpallitreener

Kuigi BC Kalev/Cramo ja Astana mäng lõppes Eesti meeskonna kaotu-sega lisaajal, oli tegemist võrdse matšiga.

BC Kalev/Cramo kaotas eile korvpalli VTB Idaliigas vii-mase alagrupimatši Astana-le lisaajal 81 : 85 ja jäi seetõt-tu alagrupis viimasele kohale. See tähendab, et järgmisel hoo-ajal saab meie meeskonnal ras-ke olema, kuna alagrupimän-gudele pääsemiseks tuleb läbi teha eelringid. Samas ei saa Kalevile hooaja lõpupoole ka midagi väga ette heita – algus oli tõesti keeruline ja läks üle kivide-kändude, hooaja lõpp läks aga juba tõusvas joones. Ka Astana mängus oli Kalev tubli: vastamisi olid kuues ja kümnes meeskond, aga mäng oli võrdne, punkt punktis kin-ni kuni lõpuni.

Mängu algus oli Kalevilt hea, nad mängisid kontsent-reeritult, samal ajal kui vasta-ne oli hajevil ja näis kuidagi

üleolev. Mängu jooksul muu-tusid nad küll paremaks, eri-ti teisel veerandajal, kui nad Kalevi avaveerandi edu ühe-punktiliseks võiduks pöörasid.

Kolmepunktivisete saamine andis vastasele kindlust, siis oli vaja muutust, et muutuksid ka tempo ja rütm. Võib siiski öel-da, et kate-kattest mänguga on Kalevil probleeme, vastased mängisid seda sujuvamalt, eri-ti kaitses. Kalevil oli aga sellega probleeme, sealt hakkas mäng kärisema. Muud ei saa neile küll ette heita. Eks neil olid vastas ka päris kõvad mängijad.

Mängutase kõigub

Kalev tegi kõvasti tööd, kõik pingutasid. Mõned lihtsad apsakad kinkisid vastasele aga lihtsaid korve, seega ei pida-nud Astana nii palju rabelema ja pingutama kui Kalev.

Igatahes ei saa kuidagi öel-da, et mängu lõpus tõusis esile klassivahe – meeskonnad tun-dusid võrdsed. Lihtsalt Kalevil ei ole meeskonna komplekteeri-mine olnud võib-olla nii sügava mõttega. Alar Varrak on muut-nud meeskonna nägu, kõik saavad rakendada oma oskusi – kuid mulle tundub, et kõik mängijad ei sobi omavahel mängustiililt alati hästi kokku.

Lisaajal takerdusid Bamba Falli ja teiste kalevlaste rünnakuüri-tused üksteise järel Astana mängijatesse.

Foto: Priit Simson

Mängus said määravaks kerge-käelised pallikaotused. Kalev andis kohati liiga kergelt palli ära, vastane selliseid vigu ei tei-nud. Seda ei saa ajada väheste kogemuste kaela – Kalevis ju pole noori mängijaid. Asi on ilmselt lihtsalt selles, et mängu-taseme kõikumine on nii suur, mängijad ei suuda igale mängu-le võrdsele kontsenteeruda. **• Kirja pannud Aet Süvari.**

TULEMUS

VTB-IDALIIGA
A-alagrupimäng
BC Kalev/Cramo – Astana 81 : 85 (23 : 16, 11 : 19, 22 : 22, 14 : 13, lisa-aeg 11 : 15)
Bamba Fall 16 punkti/10 lauapalli, Frank Elegar 14/14, Armands Škele 14/5 – Lonniel Rush 20/7, David Simon 13/2, Rawle Marshall 12/7
Teised eilsed kohtumised
A-alagrupis:
Lietuvos Rytas – Azovmaš 75 : 56, UNICS – Turow 80 : 48. Kokkuvõttes jäi Kalev alagrupis kümnendaks ehk viima-seks. Azovmaš oli üheksas, Turow kaheksas, Kalevi võit oleks tõstnud meie meeskonna kaheksandaks.

Malaisia kiiremad Vettel ja Webber tülitsesid avalikult

Vormel 1 Malaisia etapp tiris taas päevavalgele **Red Bull** sõitjate **Sebastian Vetteli** ja **Mark Webberi** mitte just kõige sõbralikumad omavahelised suhted. Poodiumil seisid esimese ja teisena lõpetanud sakslane ja austaallane kui kivikujud, välides omavahelist silmsidet.

Sõidust teise koha punktid noppinud Webberi sõnul teatas Red Bulli meeskond pärast viimast boksipeatust, et võistlus on läbi ja pilootide ülesanne on kohad külmutada. Ehk siis Webber pidanuks olema esimene ja Vettel teine. „Pidin vaid mootori ja rehvide eest hoolitsema,” sõnas Webber võistluse järel. Seda üllatavam oli, kui kümme ringi enne lõppu meeskonnakaaslane Vettel temast siiski mööda kihutas ja hooaja esimesed võidupunktid tasku pistis.

„Üks mees ei pidanud käsust kinni ja tegi seda, mida

tahtis, kuid ilmselt pääseb ta jälle puhta nahaga,” pöörutas Webber, kes ei õnnitlenud Vettelit ja hoidis kolmekordsest maailmameistrist eemale ka poodiumil, kui ühispileti tehti.

Vetteli hinnangul oli Webber jällegi liiga aeglane ning takistas tema möödasoitu. „Vabandan oma teo pärast, kuid mul on kõrini, et mina pean alati see meeskonna must lammas olema,” ütles Vettel Guardianile. „Kui meil on midagi rääkida, tuleb seda teha meeskonnasiseselt. Usun, et nautisime mõlemad võistlust, aga mina muidugi rohkem, kuna seisan kõrgemal astmel,” lisas ta muiates.

Tiim meeste avaliku kakluse peale muidugi rõõmust ei hõiska. „Rumal tegu!” manitseti Vettelit.

Kahe kange selja taga sai kolmanda koha Lewis Hamilton Mercedesel. **• Kristi Kirsberg**

MALAISIA GP

- 1. Sebastian Vettel** (Red Bull, Saksmaa) 56 ringi
- 2. Mark Webber** (Red Bull, Austraalia) + 4,2
- 3. Lewis Hamilton** (Mercedes, Suurbritannia) + 12,1
- 4. Nico Rosberg** (Mercedes, Saksamaa) +12,6
- 5. Felipe Massa** (Ferrari, Brasiilia) + 25,6
- 6. Romain Grosjean** (Lotus, Prantsusmaa) + 35,5

MM-i ÜLDSEIS

- 1. Vettel** 40 p,
- 2. Kimi Räikkönen** (Soome, Lotus) 31 p,
- 3. Webber** 26 p

Täna Delfi Spordis: järelkajad eelsele Kalev/Cramo VTB-mängule

Foto: AFP/Scapix

Suusa-aastat valitsesid Northug ja Kowalczyk

Suusatamine. Murdmaa-suusatamise MK-sari lõppes Falunis. Meestest võitis minituuri norralane Petter Northug (pil-dil) ja naistest tema kaasmaa-lanna Marit Bjørgen. Hooaja kokkuvõttes triumfeeris samuti Northug, kes kogus 1561 punkti.

ti, teise koha sai venelane Aleksandr Legkov 1381 ja kolmanda šveitslane Dario Cologna 1364 punktiga. Eesti parimana oli Aivar Rehemaa üldarvestuse 119. mees, kogudes 19 punkti. Naiste üldvõit läks poolatar Justyna Kowalczykile. **EPL**

ARV

769

päeva on möödunud 14. veebruarist 2011, päevast, kui kahekordne suusatamise olümpiavõitja ja maailmameister Andrus Veerpalu sai teada positiivsest dopinguproovist. Viimaste lubaduste kohaselt on aeg 25. märtsi läheduses just see, millal peaks tulema rahvusvahelise spordi-arbitraaži otsus Veerpalu juhtumikohta. Lausanne'is asuvas koh-tus käis Veerpalu oma kaitsetiimiga möödunud aasta juuni keskel, otsust, mida lubati alguses mõne nädala jooksul, ei ole aga ikka veel. Teadaandmine, mille viimane täht-aeg oli 28. veebruar, lükati veel edasi seetõttu, et mõlemad osapooled said täiendavat infot anda jaanuari lõpuni ning seetõttu ei olnud koh-tul piisavalt aega argumentide ülevaatamiseks. Kas täna on see päev, kui tuleb selgus? **EPL**

Nabi kaotas EM-i avaringis

Kreeka-Rooma maadluse raskekaalu Londoni olümpiahõbe Heiki Nabi pörus Euroopa meistri-võistlustel Thbilisis juba avaringis, kui pidi tunnistama 0 : 2 kaotust kohalikule maadlejale Guram Pherselidzele. Nabil tuli leppida 14. kohaga.

Anar Zeinalovi esimeseks vastaseks kuni 55 kg meeste seas oli valgevenelane Elbek Tažjieguga, Zeinalov kaotas 1 : 3, aga kuna vastane jõudis finaali, pääses Zeinalov lohutusringi. Kuid ka seal tunnistas ta vastase, bulgaarlase Aleksandar Stojanov Kostadinovi paremust 3 : 4.

Kuni 84 kg maadlejate seas võitis Eerik Aps avaringis itaallase Fabio Parisi, kuid teises ringis tuli tal vastu võtta 0 : 2 kaotus ukrainlaselt Zhan Belenjukilt. **EPL**

Taimsoo ja Raja MK-l teised

Austraalias Sydney lähistel Penrit-hi sõudekanalil peetud MK-sarja esimesel etapil sai Eesti paarisae-ruline kahepaat koosseisus Kaspar Taimsoo ja Allar Raja teise koha. Sõidu võitsid uusmeremaallased Michael Arms ja Robert Manson. Tänavuseks hooajaks paarisae-ru neljapaadist taas kahepaati kolunud Taimsoo ja Raja lendasid ookeani taha harjutama juba veebruari lõpus ning tulid vahepeal Austraalia meistrieks.

Naiste ühepaadi finaalis pidi Kaisa Pajusalu leppima viienda kohaga, kaotust võistluse võitnud austraallannale Kim Crowle kogus 13 sekundit. **EPL**

Hollandi mäng on selja
taga, Andorra oma kohe
ees. Mida võtta kaasa
ühest mängust teise?

Aet Süvari
aet@epl.ee

1. Rahu, ainult rahu

Olgem ausad – eks tegelikult olekski iga teine tulemus peale kaotuse võõrsil toimunud Hollandi mängust olnud üllatavlik ja meile päris tubli boonus. See ei tähenda, nagu seliseid asju jalgpallis alatihti ei juhtuks – juhtub küll ja juhtus ka nii mõneski teises reedeõhtuses mängus, paraku lihtsalt mitte meie omas. Peame aga arvestama, et samasuguse sooviga – võtta võõrsilt üllatuspunkt – tuleb teisipäeval platsile ka Andorra koondis, kelle jaoks oleme meie kahtlemata alagrupivastastest kõige lihtsam vastane, kellelt lootust punkte röövida. Tahaks loota, et ei kordu 2011. aasta juunikuu, kui saanud Itaalialt 0 : 3 sugeda, laskime ka Fääri saartel endale 2 : 0 ära teha. Hollandi kaotus tuleb ära unustada, eneseusku peab olema ja liigsest tõestamisvajadusest ei tohi mängu rikkuda.

2. Palliga või pallita

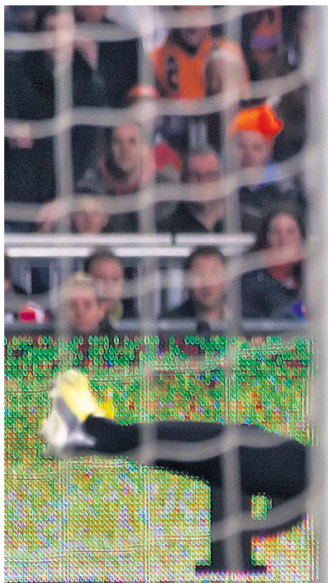
Kui midagi üldse saab Hollandi kohtumisest homesse kodumängu üle tuua, siis ehk teadmise, et pallita on ikka väga raske mängida. Lühike kiire söödumäng pole küll väga eestlaste stiil, kuid mõistlik on leida siiski mingi viis, kuidas andorralased hingetuks jooksutada. Sügisel Andorras juba tegime algust, siis tunnis tas nende peatreener ka, et pal lurid väsisid ja jaks lõppes.

3. Söödud. Söödud?

Suurim häda, millest meie vutikoondises pole aastatega lahti saadud, on söödutäpsus. Ikka esineb kole palju söödupraaki ja seda ka kogenud paluritel. Tõsi – enamik neist on valmis kiirelt viga parandama ja vahel see ka õnnestub, kuid musta tööd tehes väsis jalg ja nüristub vaim.

Oi-oi-oi-oi-oi, mitä ihmettä?!

Seda, kuidas Soome kommentaatorid oma võistkonnale täiest hingest kaasa elavad, oleme varem hokimatse vaadates küllaga näinud ja kuulnud. Reede õhtul oli aga põhjust täiest kõrist karjuda ka vutikommentaatoritel, kui Soome saavutas võõrsil 1 : 1 viigi valitseva maailma- ja Euroopa meistri Hispaania vastu. „Oi-oi-oi-oi! Mitä ihmettä?! Kertakaikiaan upea vastaisku!“ kisasid YLE jalgpallikommentaatorid üksteise võidu, kui Teemu Pukki mängu kümmekond minutit enne lõppu viigistas, suutmata oma rõõmu vaos hoida ja asiselt soliidsed püsida.

Peab lootma, et Hollandilt saadud 0 : 3 kaotus pole röövinud eestlaste enesekindlust – tõestamisvajaduse koorem pole kerge kanda.

Foto: Reuters/Scanpix

4. Kuidas lüüa värav?

Üks asi, mis eelmisest Andorra mängust väga hästi meelde on jäänud, on see, kuidas Eesti ei suutnud ära kasutada oma kunagist peamist trumpi: standardolukordi. Kuigi võimalusi oli kuhjaga, ei tahtnud see pall Andorras kuidagi väravasse minna. Saab näha, kas kodus on õnn rohkem meie poolel.

5. Kes on süüdi?

Vutipublikul on ikka hammas Martin Vunk. Usutavasti nüüd rohkem kui iial varem. Kuid kas see on ikka päris õiglane? Tuletagem meelde, et me ei kaotanud seda mängu Vunki eksimuse pärast ja et selliseid apsakaid juhtub ka paremates peredes. Jah,

oleks võinud palli ju kõrvale Sergei Zenjovile sööta, kuid me ei tea, kas seegi lüke oleks õnnestunud ja siis oleks põhjust süüdistavalt ohata: miks sa ise peale ei löönud? Fakt on see, et kui üldse peale lüüa ei ürita, siis kindlasti ühtegi väravat ei tule. Kunagi.

6. Kaitske kodu

Kaitseliinil ei tule usutavasti Andorra vastu sama tihe tööpäev kui Hollandis. Nii nagu meie ründajad üritasid Amsterdamis kaitsetööd teha, võib ilmselt oodata, et kaitsjad abistavad nüüd meeskonda rünnakul. Ei taha tegelikult reedese mängu suhtes etteheideid teha, aga tähtis on vaadata, et valvsus ei kaoks ja koostöö sujaks.

7. Ründajaid jagub

Enne Hollandi mängu oli kuulda murelikke hääli: aga kes meil väravaid lööma hakkab? Kuidas kes? Räägitakse, nagu meil polekski ründeliinis ühtki arvestatavat pallurit. Andres Oper on küll juba veterani staatuses, aga oskusi vanus vähemaks ei võta. Henrik Ojamaa saab šotimaal regulaarselt mängida, Tarmo Kink on end Ungaris jälle leidnud. Sergei Zenjov oli enne vigastust vägagi paljulubav pallur – meenutagem tema suurepärase mängu Itaalia vastu kodus – ning pole põhjust, miks ta ei võiks taas tõusta samale tasemele. Ja lõpude lõpuks, Jarmo Ahjupeera – tema mängupraktika on praegu koduklubi jonnimise

tõttu tõesti napp, aga küll ta ka vajadusel hakkama saaks. Peale selle on meil ju Kostja Vassiljev, pommitaja!

8. Närvid korda

Kui me sügisel Andorras mängisime, oli esitus kuni eestlaste väravani veel enam-vähem. Siis lõi Oper 1 : 0 ära ja edasi jäi mäng täitsa soiku. Tarmo Rüütli arvas siis, et närvid tulid mängu. Tõsi. Mäng oli närviline. Punktid olid tähtsad. Ja nüüd on veelgi tähtsam leida kuldne kesktee: ühelt poolt tuleb väravad ära lüüa ja mäng lõpuni teha. Teisalt ei tohi lasta end häirida kurvast tõsiasjast, et peetud viie kohtumise jooksul on meie kontrol ikka veel vaid üks löödud värav.

9. Veel kord: närvid korda!

Veel üks asi, millest oli palju juttu enne sügisest Andorra mängu ning millele tookord ka mängus kinnituse saime: andorralaste meeldib provotseerida. Tahaks loota, et meie mehed sellest rahuliku eestlase kombel leili ei lähe.

10. Põlistame priiust

Andorra mäng toimub ainult päev enne seda kui uus Eesti vabariik saab oma eluealt vanemaks kui esimene Eesti vabariik. Ma loodan, et eestlane põlistab priiust auväärsest olgugi väljas külm. Koondis vajab oma publiku toetust nagu ka Eesti vabariik vajab oma inimesi. Pole paremat kohta, kus tähtsat päeva pühitseda. ○

TULEMUSED

MM-VALIKMÄNGUD

A-alagrupp: Horvaatia – Serbia 2 : 0 (2 : 0), **V:** 23. Mario Madžukic, 37. Ivica Olic; Makedoonia – Belgia 0 : 2 (0 : 1), **V:** 26. Kevin De Bruyne, 62. pen. Eden Hazard; Šotimaa – Wales 1 : 2 (1 : 0), **V:** 25. + 2. Grant Hanley – 72. pen. Aaron Ramsey, 74. Hal Robson-Kanu. **Tabeliseis:** 1. Belgia (5 MÄNGU) 13 punkti, 2. Horvaatia (5) 13, 3. Wales (5) 6, 4. Serbia (5) 4, 5. Makedoonia (5) 4, 6. Šotimaa (5) 2. **B-alagrupp:** Bulgaaria – Malta 6 : 0 (2 : 0), **V:** 6., 38., 68. Aleksandar Tonev, 77. Ivelin Popov, 55. Emil Gargorov, 47. Ivan Ivanov; Tšehhi – Taani 0 : 3 (0 : 0), **V:** 57. Andreas Kornelius, 67. Simon Kjær, 82. Niki Zimling. **Tabeliseis:** 1. Itaalia (4) 10, 2. Bulgaaria (5) 9, 3. Taani (4) 5, 4. Tšehhi (4) 5, 5. Armeenia (3) 3, 6. Malta (4) 0. **C-alagrupp:** Kasahstan – Saksamaa 0 : 3 (0 : 2), **V:** 20. Bastian Schweinsteiger, 22. Mario Götze, 74. Thomas Mül-

ler; Austria – Fääri saared 6 : 0 (3 : 0), **V:** 8., 20. Philipp Hosiner, 28. Andreas Ivanschitz, 77. Zlatko Junuzovic, 78. David Alaba, 82. György Garics; Rootsi – Iirimaa 0 : 0. **Tabeliseis:** 1. Saksamaa (5) 13, 2. Rootsi (4) 8, 3. Austria (4) 7, 4. Iirimaa (4) 7, 5. Kasahstan (5) 1, 6. Fääri saared (4) 0. **D-alagrupp:** Andorra – Türgi 0 : 2 (0 : 2), **V:** 30. Selcuk Inan, 45. + 2. Burak Yilmaz; Ungari – Rumeenia 2 : 2 (1 : 0), **V:** 16. Vilmos Vanczak, 71. pen. Balazs Dzsudzsak – 68. pen. Adrian Mutu, 90.+2. Alexandru Chipciu, Holland – Eesti 3 : 0 (0 : 0), **V:** 46. Rafael Van der Vaart, 71. Robin Van Persie, 83. Ruben Schaken. **Tabeliseis:** 1. Holland (5) 15, 2. Ungari (5) 10, 3. Rumeenia (5) 10, 4. Türgi (5) 6. 5. Eesti (5) 3, 6. Andorra (5) 0. **E-alagrupp:** Sloveenia – Island 1 : 2 (1 : 0), **V:** 34. Milivoje Novakovic – 55., 78. Gylfi Sigurðsson; Norra – Albaania 0 : 1 (0 : 0), **V:** 67. Hamdi Salihi; Küpros – Šveits 0 : 0.

Tabeliseis: 1. Šveits (5) 11, 2. Island (5) 9, 3. Albaania (5) 9, 4. Norra (5) 7, 5. Küpros (5) 4, 6. Sloveenia (5) 3. **F-alagrupp:** Iisrael – Portugal 3 : 3 (2 : 1), **V:** 24. Tomer Hemed, 40. Eden Ben Basat, 70. Rami Gershon – 2. Bruno Alves, 72. Helder Postiga, 90. + 3. Fabio Coentrao, Luksemburg – Aserbaidžaan 0 : 0. **Tabeliseis:** 1. Venemaa (4) 12, 2. Iisrael (5) 8, 3. Portugal (5) 8, 4. Põhja-Iirimaa (4) 3, 5. Aserbaidžaan (5) 3, 6. Luksemburg (5) 2. **G-alagrupp:** Liechtenstein – Läti 1 : 1 (1 : 1), **V:** 20. Michele Polverino – 30. Aleksandrs Cauna, Slovakkia – Leedu 1 : 1 (1 : 1), **V:** 40. Martin Jakubko – 19. Darvydas Šernas, Bosnia ja Hertsegoviina – Kreeka 3 : 1 (1 : 0), **V:** 30., 54. Edin Džeko, 36. Vedad Ibišević – 90. + 3. Theofanis Gekas. **Tabeliseis:** 1. Bosnia (5) 13, 2. Kreeka (5) 10, 3. Slovakkia (5) 8, 4. Leedu (5) 5, 5. Läti (5) 4, 6. Liechtenstein (5) 1.

H-alagrupp: Moldova – Montenegro 0 : 1 (0 : 0), **V:** 78. Mirko Vucinic; Poola – Ukraina 1 : 3 (1 : 3), **V:** 18. Lukasz Piszczek – 2. Andriy Yarmolenko, 7. Oleh Husyev, 45. Roman Zozulya; San Marino – Inglismaa 0 : 8 (0 : 5), **V:** 12. (OMAVÄRAV) Alessandro Della Valle, 29. Alex Oxlade-Chamberlain, 35., 77. Jermain Defoe, 39. Ashley Young, 42. Frank Lampard, 54. Wayne Rooney, 70. Daniel Sturridge. **Tabeliseis:** 1. Montenegro (5) 13, 2. Inglismaa (5) 11, 3. Ukraina (4) 5, 4. Poola (4) 5, 5. Moldova (5) 4, 6. San Marino (5) 0. **I-alagrupp:** Hispaania–Soome 1 : 1 (0 : 0), **V:** 49. Sergio Ramos – 79. Teemu Pukki; Prantsusmaa–Gruusia 3 : 1 (1 : 1), **V:** 45.+1. Olivier Giroud, 47. Mathieu Valbuena, 61. Franck Ribery – 71. Alexander Kobakhidze. **Tabeliseis:** 1. Prantsusmaa (4) 10, 2. Hispaania (4) 8, 3. Gruusia (5) 4, 4. Valgevene (4) 3, 5. Soome (3) 2.

Disney
SUUR JA KÕIKVÕIMAS
OZ

MS6

11.25 15.25
18.40 (v.a. E) 20.00 (v.a. N)
A. Le Coq sviit: 20.00 (v.a. E)

16:05
A. Le Coq sviit: 17.00 (L, P) 20.00 (ainult E)

RUS 3D

DREAMWORKS
KRUUDID

PERE

11.20 12.45 13.30 14.40 16.40
A. Le Coq sviit:
12.00 (ainult P) 14.30 (ainult L)

19.10 (v.a. R, E, K)
12.00 14.00 17.20 19.10 (R, E)
A. Le Coq sviit:
12.00 (ainult L) 14.30 (ainult P)

19.10 (ainult K)

EST 3D
EST 2D
RUS 3D
ENG 3D

GI JOE 3D
KÄTTEMAKS

KINODES 29. MÄRTSIST

FEEL THE DIFFERENCE
ERILINASTUS!

28. märts 20.00 ja 21.35

JAMESFRANCO SELENAGOMEZ
ASHLEYBENSON RACHELKORINE
VANESSAHUDDGENS

METSİK KOOLIVANEAEĞ
SEKSIKAD JA OHTLIKUD
HARMONYKORINE FILM

K16

15.10 19.35 21.55

TUME TAEVAS

17.05 19.40 22.00

TÄITSAMEHED
12.50 19.05 21.20 (v.a. E)

TÜDRUKUTE SALAJUTUD
14.35 19.20 21.25 (v.a. N)

MET OPERA HD LIVE: FRANCESCA DA RIMINI

AINULT 25. MÄRTSIL KL 19.00

ANNA KARENINA
13.35 (ainult L, K)

ARGO
21.30 (ainult P, T)

GZ12: HIINA SODIAAK 3D
14.10 (v.a. P, K)

ELAVAD PILDID
13.35 (v.a. L, K) 19.00 (v.a. N)

GAMBIIT
14.50 17.25

KOHTUMÖISTJA
17.15

K14
K14
MS12
L
K12
MS6
MS12
MS12
K16

17.05 19.40 22.00

12.50 19.05 21.20 (v.a. E)

14.35 19.20 21.25 (v.a. N)

12.50

16.25

11.35

11.40

19.25

21.20 (ainult E) 21.40 (v.a. E)

KOLLIDE KOMPANIИ 2D EST

12.20 15.05

KUUL PÄHE
21.45 (v.a. R, K)

LAMMUTAJA RALF 2D EST
12.30

LAMMUTAJA RALF 2D RUS
12.50

LAULUÄSSAD
16.25

LISA LIMONE JA MAROC ORANGE:
TORMAKAS ARMULUGU 3D
11.35

MAKAAC MARCO 2D EST
11.40

MAMMA
19.25

MILLEGA TEGELEVA MEHEDE
21.20 (ainult E) 21.40 (v.a. E)

PERE
K14
PERE
PERE
PERE
MS12
L
MS6
K12
K16

12.20 15.05

21.45 (v.a. R, K)

12.30

12.50

16.25

11.35

11.40

19.25

21.40 (v.a. E)

www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

*A. Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühalitel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A. Le Coq Sviit E-N piletil 17€. R-P piletil 21€.

TÄNA KINOS ARTIS:

		
---	--	---

TÄNA KINOS SÕPRUS:

TÄNA KINOS SÕPRUS:

TÄNA KINOS SÕPRUS:

TÄNA KINOS SÕPRUS:

TÄNA KINOS SÕPRUS:

TÄNA KINOS SÕPRUS:

TÄNA KINOS SÕPRUS:

TÄNA KINOS SÕPRUS:

TÄNA KINOS SÕPRUS:

TÄNA KINOS SÕPRUS:

||
||
||

Danske Bank

New Standards

19.-28.04.2013

Kiirusta!

Piletid müügil Piletilevi ja Ticketpro müügikohtades. Jazzkaare info 666 0030 ja piletid@jazzkaar.ee.

KAFO

ERGO

●●● EestiPäevaleht

JOOKEKSPERIDID
AASTAST 1992

MY CITY HOTEL
TALLINN

TALLINK

UNITED MOTORS

Suurim jazzipidu Tallinnas!

PILETID
SOODSAD
MÄRTSI
LÕPUNI!

0%

www.jazzkaar.ee

kuulutus.lehed.ee |

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

ÜLLE TÄNAVSUU

Õnne sünnipäevaks!

Eesti Päevaleht

TALLINNA LINNATEATER

Eesti filmi laulud
22., 23. aprillil 19.00

Pál-tänava poisid
juunis-juulis 20.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta
laega saalis, Harju 1, Tallinn

27. märtsi kell 18.00

KURI KARJAS

Olavi Ruitlane ja Kaur Kender tulevad
ja teevad seda, mida nad ikka teevad.
Veri ja pisarad. Puhas armastus.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2.-, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1.-
Toetab Kultuurkapital

LIHAVÕTTED

Eesti Vabaõhumuuseumis

31. märtsil

Tule kogu perega!

EESTI VABAÕHUMUUSEUM

Ajal on lugu

www.evm.ee • Oleme avatud iga päev

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:
Helista **66 22 524** Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpetä kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbri ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sinul enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:
Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula hoolega juhiseid. Sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:
Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula juhiseid, sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula Sulle jäetud teateid.

TÄHELEPANU! Meie numbritele saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt mobiilidelt, tingimusel, et telefon on klahvidega ning toonvalimisega. Uued kuulutused ilmuvad ühel päeval laupäevast kolmapäevani Eesti Päevalehes. 9002626 eritariif 0.63 EUR / min.
Teenuse osutaja: Indata OÜ.

Naine meest

65/161/55 sale vaba leskproua soovib tutvuda sobivas vanuses hooliva karske vaba härraga Tallinnast, kes pakub võimalust nautida saunamõnusi ja aiatilu. Meeldivusel loome püsisuhte. **68834**

Loodan, et leidub veel härra, kes soovib tutvuda 65a. sümpaatse tallinlannaga. **68820**

Optimistlik 59a. tavaline lühikest kasvu naine Pärnumaalt ootab kõnet mehelt vanuses 55-65a. Valget hobust ja kuningriiki ei pea olema, aga oma pesakene küll. **68854**

70a. väike naine Tartust. Väikses aias on mu kodu, istun üksi oodates. Kui sa hoolid lillist-linnust, tule minu kõrvale. **68851**

49a. Tartust pärit nooruslik proua soovib tutvuda sobivas vanuses muheda härraga. **68845**

50+ sale tervete eluviisidega majanduslikult iseseisev tallinlanna soovib kohtuda toreda eesti mehega, kel on huumorisoon paigas, pilk suunatud tulevikku, kes vajab ka argipäeval helust ning kellele saab aeg-ajalt kaissu pügeda. **68843**

60+ naine, mitte sale, Tallinnast, tutvub optimistliku omavanuse härraga. **68826**

49a. vaba naine soovib tutvuda ausa ning heasüdamliku mehega. Seiklejatel palun mitte tülitada. **68825**

63a. naine Tallinna lähedalt soovib tutvuda vaba härraga, kellega koos käia looduses või teatris. **68824**

46a. naine soovib tutvuda 40-50a. lihtsa ausa ja tööka alkoholist ja suitsust vaba meesterahvaga. **68790**

Töökas naispensionär Tallinnast soovib tutvuda sõbraliku mehega vanuses 70+, kes ei liialda alkoholiga ja pakub võimalust toimetada toas ning aias. **68775**

66a. naine soovib leida sõpra, mitte kooselu. **68770**

37a. kena sale sportlik lasteta naine Tallinnast otsib elukaaslast. Mees peaks olema maj. kindlustatud, omama korterit Tallinnas, hooliv, rahuliku loomu ja huumorimeelega, soovitavalt sportlik. **68769**

53a. Tallinnas elav kõrgharidusega nooruslik naine soovib tutvuda vaba haritud mehega Tallinnast või Järva-maalt. **68761**

61/175/77 naine Lõuna-Eestist soovib tutvuda 58-70a. mehega, kes ei liialda alkoholiga. **68751**

Vaba mees aastates 65-70, kes sa elad pigem korteris, kui majas, Pärnus, Pärnumaal või veidi kaugemal ja tunned end üksikuna, võta ühendust peatselt pensioniikka jõudva optimistliku ja noorusliku naisega. **68745**

Üksik heasüdamlik naine otsib sõpra, kes oleks sündinud 16. oktoobril, soovitav 1950a. **68741**

Eluga toime tulev 66a. naine Tartust soovib kohtuda omaealise mehega. Võin ka elukohta vahetada. **68737**

48a. vaba naine Pärnust soovib tutvuda ausa ja heasüdamliku meesterahvaga, kellele meeldib loodus. Seiklejatel palun mitte tülitada. **68732**

67a. väikest kasvu rõõmsameelne töökas naine soovib tutvuda omaealise härraga. **68724**

Sina, pahedeta 70a. või natukene vanem mees, kes sa elad üksikult omas korteris Tallinnas, palun helista mulle. Olen 72a. **68722**

60a kõrgema haridusega tallinlanna, kellel ei ole autot ega maakodu, tutvaks optimistliku üksindust tundva haritud härraga. **68710**

60+ sportlik lesknaine soovib tutvuda heasüdamliku ausa karske vaba härraga vanuses 60+. **68708**

Rõõmsa hingega romantikast puudust tundev naine 50+ tahaks leida kaaslast kelle kaissu pügeda ja vahest ka hellusi jagada. Vanus pole määrav. **68692**

57a. lesknaine soovib leida sõpra-seltliist. **68691**

55+ vaba kõrgharidusega erinevate huvidega naine tutvub vaba korraliku ja sõbraliku 58-64a. härraga Tallinnast või selle lähiumbrusest. **68688**

Naine Tartumaalt soovib õnne leida 40-60a. meestega. **68687**

53a. vaba naine soovib tutvuda soome mehega, kes peab lugu teineteise mõistmisest, kunstist ja loodusest. **68683**

44a. üksikuks jäänud töökas naine väikelinnast tutvub sobivas vanuses mehega. **68681**

49a. naine Tartust soovib tutvuda mehega, kes hooliks nii enesest kui ka teistest. Peamine - ole positiivse ellusuhtumisega ja ära nutsa taga möödunud. **68679**

Positiivse eluhoiakuga rõõmsameelne 62a. tallinlanna soovib tutvuda optimistliku üksindust tundva pikemat kasvu mehega. **68677**

Kena saledapoolne 28a. neiu Tallinnast soovib visiitsuhet soliidse ja hooliva härasmehoga. Sponsorit ei vaja. **68673**

Lühemat kasvu sale rõõmsameelne naine soovib tutvuda 60-70a. vaba korraliku mehega võimaliku kooselamise eesmärgil. **68667**

Mees naist

46a. mees soovib tutvuda endast noorema väiksest kasvu naisega kooselu eesmärgil. **68850**

Viiekümneendates Tallinna mees tutvub saledama rinnaka naisega. Võid olla ka abielus, ise olen vaba. **68847**

55/195/110 mees soovib tutvuda lühemat kasvu saleda naisega. **68846**

Tere, kena vaba sale daam kuuekümnendates! Sind ootab oma ellu 64a. kõrgharidusega vaba ja karske maj. kindl. mees Tallinna lähedalt. **68841**

60a. vanamees Mulgimaalt otsib omasugust kaaslast, kellega oma elupäevad lõpuni veeta. **68830**

63/182/110 suitsuvaba mees soovib tutvuda visiitsuhteks ilusate kehavormidega naisega. Vastan kõnelele, kus kirjas vanus ja elukoht. Suvel rändame autoga. **68828**

Noor pensionär soovib tutvuda lühemat kasvu seksika Tallinna daamiga. **68822**

Mees soovib tutvuda korralike ja viisakate naistega vanuses 30-40a. Lõuna-Eestist. **68821**

50+ soliidne sportlik heasüdamlik korralik vaba mees Tallinnast soovib tutvuda 40-50a. vaba saledama igetepidi kena naisega. **68817**

44a. normaalne huumorimeelne ja elus toime tulev mees otsib kuni 50a. meeldivat kaaslast, et üheskoos algavale kevadsuvele vastu minna. **68811**

Neljakümneendates sportlik maj. kindl. eluga toime tulev mees otsib saledat ja kena kuni 40a. naist, kes oleks seltskondlik ja hea huumorimeelega. Sponsorlust ei vaja. **68810**

65a. kindlustatud härra otsib saledat kena tallinlannat, keda hoida, armastada ja ka kaissu võtta. **68788**

73/183/88 alkoholist ja suitsust vaba, suvekodu, autot ja linnas korterit omav üksik mees soovib tutvuda sobivas vanuses lihtsa daamiga püsisuhte või kooselu eesmärgil. **68781**

Mees 60/183/100, viina ja suitsuvaba, soovib tutvuda naiselike kehavormidega naisega Läänemaalt esialgu visiitsuhteks. Suvel sõidame automatkale. **68777**

53a. Soomes elav vaba mees soovib tutvuda kooselu eesmärgil vaba ja ausa naisega. **68762**

50+ pikemat kasvu Tallinnas elav ja töötav meeldiva välimusega härrasmees loodab leida sümpaatset daami, kellega aeg-ajalt kohtuda. **68756**

44a. rõõmsameelne Pärnu noormees soovib tutvuda naisterahvaga, kellega aeg-ajalt kohtuda. **68755**

53a. vallaline mees soovib tutvuda kena prouaga. **68743**

42/197 kõhukas ja kergelt kiilakas vanapoiss Tallinnast otsib sellist vana-tüdrukut, kes ka leiab, et nüüd ja ainult nüüd on aeg oma pere rajada, lapsed saada ja olla kindlalt truu vaid ühele. **68740**

Soomes elav mees, 53/178/88, soovib tutvuda ausa, enda eest hoolitseva saledama naisega kooselu eesmärgil. **68736**

Üksikuks jäänud 40a. mees Lääne-Viirumaalt soovib tutvuda naisterahvaga. **68730**

Kuuekümnendates soliidne kindlustatud mees soovib visiitsuhet kuni 55a. naisega Haapsalust või lähiumbrusest. **68719**

69a. pikemat kasvu lesk härrasmees, oma auto ja maja kenas kohas, soovib tutvuda sobivas vanuses romantilise naisterahvaga, et vahel reisida ja teatris käia. **68717**

47a. heasüdamlik tore korralik Pärnumaa mees soovib püsisuhte toreda naisega kooselu eesmärgil. Oma maja-pidamine ja auto. **68716**

50a. mees, vaegnägija, soovib tutvuda brünetiga, kes samuti kannaks tugevaid prille. **68714**

50+ nooruslik korralik aus enda eest hoolitsev vaba mees soovib tutvuda neljakümneendates saledama kena vaba naisterahvaga, keda hoida, armastada ja kaissu võtta. **68695**

50+ Tallinna härra soovib tutvuda lühemat kasvu rinnaka prouaga. **68694**

Metsandusleht

Ilmub homme Eesti Päevalehe vahel! ●●● EestiPäevaleht

- Mida saab ja on tehtud pärandkultuuri säilitamise toetuse abil.
- Kui metsas pesitseb kotkas.
- Mida on maaomanikul oodata uuest jahiseadusest.

Müük

- Meie tooteid iseloomustab märksõna - vastupidav! Metallriiulid, kasutatud kontori ja poe sisetust. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17 Kauplusladu APUNEKS OÜ
- Lõhutud kuivad- ja märjad küttepuid. Tel 509 2933.

Laen

- Laen kinnisvara tagatisel. AS A&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenuud.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Teenused

- KAARDIDENNUSTAVAD Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min www.ennustus.ee
- NÕUANDELIIN tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97 €/min.
- Õmblusmasinate remont, väljakutsed tel 656 6063, 551 6633, Rosmann.

Tervis

- Kenad ja särtsakad noored massöörid Berit (19) ja Laura (23) kutsuvad lõõgastavale üksik ja paarissassaazile. Tel 5382 0188.

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuidude müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS

Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektn vormistamine.
- 15 a. tökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

TALLINNA KREMATOORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires.

Tuhastamismatus soodsaima hinnaga.

Kõik matuseteenused. KAKS KABELIT.

Suurim unrivalik Eestis.

Tel 623 8808 24h

www.krematoorium.ee

Mälestame

RAUL RANDA

Sügav kaastunne perele ja lähedastele

AS Agrovaru

Südamlik kaastunne Leili Meijelile ema

LEONORA VERGI

surma puhul

Töökaaslased Laagri Koolist

Mälestame kauaaegset töötajat

MATI ROOSILEHTE

ja avaldame südamlikku kaastunnet lähedastele

Töökaaslased SA Tallinna Hambapolikliinikust

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Holby City haigla: Armastatu l (Inglise 2003)

09.55 Terevisioon*

11.55 Maahommik*

12.40 Püramiidi tipus: Kliimamuu- tuste mõju taimedele*

13.10 Rakett 69*

13.40 Pehmed ja karvased*

14.00 Positiiv (Eesti 2001)

14.15 Reisile minuga: Buenos Aires*

14.40 Jamie Oliveri 30 minuti road: Suitsulõhe (Inglise 2010)*

15.05 Minu pere: Janey kasvatamine (Inglise 2009)*

15.35 ENSV, 4/7: Rahvamalev*

16.00 Holby City haigla*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Õnne 13 (Eesti 2006)

17.40 Südameasi: Karm kool (Inglise 2009)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Ringvaade

20.05 Osoon

20.35 Meie inimesed: Liilia

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.40 Välisilm

22.10 Välisilma dokk Varastatud meri (Inglise 2011)

KANAL 2

06.45 Lucky Luke seiklused: Keelatud armastus

07.10 Delfiin Flipper: Tondid ja koleti- sed

07.35 Sylvesteri ja Tweety seiklused: Kasino õuduslugu. Palju õnne vannipäevaks!

08.00 Reporter*

09.00 Roosa teemant*, 76

10.00 Keelatud vili*, 89

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5459

11.30 Mis? Kus? Millal?*

13.30 Doktor Oz: Seksieksperimendi finaal

14.30 Komissar Rex: Tappevkatse

TV3

06.15 Huntik

06.40 Winxid

07.05 Käsn-Kalle Kantspüks

07.30 Beyblade: metallvõitlejad 1, 18: Roheline pörgu

07.55 Kaunis Lola, 140*

08.55 Kirgede torm, 1595*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6435*

10.20 Top Shop

10.35 Kälimehed 2, 3

11.35 Faktuaalne kaamera*

23.05 Pehmed ja karvased*
23.30 Südameasi*
00.15 Ringvaade*
01.26 ERR-i uudised

15.30 Punased roosid, 469
16.30 Keelatud vili, 90
17.30 Roosa teemant, 77
18.30 Kodus ja võõrsil, 5460

19.00 Reporter
20.00 Ärapanija
20.30 Tohter Olaf
21.30 Mentalist: Veri ja liiv
22.30 Mõrvaennetajad: Cura Te Ipsum
23.30 Ühisalajane: Järsk pidurdus
00.30 Jahtunud jälg: Vöti. Jaanimardikad
02.10 Kamenskaja*: Üksikute koerte ulgumine, 2
03.00 Reporter*
03.50 Ärapanija*
04.15 Rosamunde Pilcher – Äratund- mise aeg (Saksamaa 1999)*

12.05 Su nägu kõlab tuttavalt*
14.30 Vaprad ja ilusad, 6436
15.00 Lena, mu elu armastus, 59
16.00 Armastus võibab, 1
17.00 Kirgede torm, 1596
18.00 Kätemaksukontor 4, 7: Kummitused 1/2

19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Ment 2, 3: Vanad mehed
21.00 CSI Miami 10, 06: Reeglite järgi
22.00 KINO3 SUUR FILM: Lähtekood (USA 2011)
23.50 NCIS kriminalistid 6, 24: Semper fidelis
00.45 Anarhia pojad 3, 5: Pööre ja pööre
01.35 Ment 2, 3: Vanad mehed*
02.25 Faktuaalne kaamera*
02.55 Stop!*
03.25 Popkooripidu 2012
04.40 Seitsmesed uudised
05.30 Lena, mu elu armastus, 59*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV 2

07.10 Reporterhiir Marvi Hämmer (Saksa 2007)* **07.35** Suursilm (Inglise 2003)* **07.45** Näh (Inglise 2007)* **07.50** Näh* **08.00** Konn ja sõbrad (Hollandi 2008) **08.05** Looduselust (Eesti 2011)* **08.35** MuinasTeeVee: Asuni- kotalu (ETV 2004) **09.00** Ringvaade* **09.35** Mõtete sunnil, 1/5 (Taani 2008)* **10.05** Mid- someri mõrvad (Inglise 2006) **11.40** Taeva- sambad, 7/8 (Kanada/Saksa 2009) **12.36** ERR-i uudised **16.40** Klassikatahed 2013* **18.00** Willy Fogiga ümber maailma (Hispaania 1983) **18.25** Ma olen hirmus mutukas (Iiri 2012) **18.27** Mina olen loom (Iiri 2006) **18.30** Las- tetuba **18.45** Völukarussell (Prantsuse 2009) **18.55** Tatonka lood (Prantsuse 2010) **19.10** Ruff tegutseb (Inglise 1999) **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaa- mera (vene keeles) **20.00** Azazel, 1/4 (Vene 2002) **20.45** Minuscule (Prantsuse 2007) **20.50** Reggie Perrin (Inglise 2009) **21.20** All- veelennud, 10/10 **21.30** Jüri Üdi klubi **22.25** Keskõine kauboi (USA 1969) **00.10** Neli tan- kisti ja koer, 10/21 (Poola 1969) **01.10** Midso- meri mõrvad* **02.48** ERR-i uudised

Kanal 11

06.15 Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen* **10.50** Linnalegendid **11.20** Superlapsehoidja* **12.10** Top Shop, 57 **12.25** Aiadetektiivid* **13.25** Aiadetektiivid* **14.25** Südametukse, 171 **15.15** Südametukse, 172 **16.10** Superlapsehoidja **17.05** Naistekliinik, 121 **18.00** Doktor Oz **19.00** Eesti vs. Jõekalda **20.00** Ellen **21.00** Röövitud (Prantsusmaa 2008) **23.00** Põrgulikud kõõgid, 11: Gordon naaseb 1 **00.00** Reporter **01.10** Naisteklii- nik*, 121 **01.55** Kummitusekütid **02.25** Eesti vs. Jõekalda* **03.15** Doktor Oz **04.00** Doktor Oz* **04.45** Reporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp **09.30** Kodu keset linna 3, 33 **10.00** Kutsuge kobra 11 7, 105 **10.55** Mängur, tüdruk ja pussimees **12.45** Victoria pussi ja panniga 1, 5 **13.20** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 3, 34 **14.00** Farscape – kos- moses kaotsis 2, 40 **15.00** Kutsuge kobra 11 7, 105 **16.00** Kolmas kivi Päikesest 3, 71 **16.30** Top Gear 2, 11 **17.30** Kutsuge kobra 11

HOROSKOOP

JÄÄR Sa ei mõista inimesi, kes pikalt mõtlevad ja kaalutlevad. Sulle meeldiks praegu kohtuda kellegagi, kes suudaks sind mille- gagi üllatada.

SÕNN Planeetide muster võimen- dab sinu soove ja vajadusi nii mate- riaalses kui ka hingelises plaanis. Praegu ei tohiks uut suhet luua vaid hetketunnete mõju all olles.

KAKSIKUD Kipud olema hooletu ja tegeled miljoni asjaga üheaeg- selt – seetõttu võid kergesti ämb- risse astuda.

VÄHK Hoidu pinge üleskruvimi- sest bossiga, kes võib sulle halvi- mal juhul kinga anda, kui end liiga asendamatuks pead. Lõbudele pole mõtet aega raisata, energia suuna ühiskondlikku tegevusse.

LÕVI Täna alguse saanud suhe või niisama kohtumine võib kujuneda tavaliselt olulisemaks. Inimesed tekitavad sinus hetkel uusi mõtteid, mõjudes sulle igati stimuleerivalt.

NEITSI Sinu ja teiste vahel voogab palju emotsioone, kipud olema liiga kriitiline ja kannatamatu.

KAALUD Vali hoolikalt sõnu ning jälgi oma kehakeelt – on võimalus, et sinu sõnadest ja olekust loetakse välja seda, mida seal tegelikult ei ole. Kerge on jätta võltsi muljet.

SKORPION „Kas kõik või mitte midagi“ suhtumisega ei pruugi alati kaugele jõuda. Praegu oleks vaja leida mingi kompromiss mak- simalism ja minnalaskmise vahel.

AMBUR Kipud oma kaaslasi ülemäära tagant kiirustama ning neile sobimatu viisil nõu andma – sellest võib areneda isegi suurem tüli või arusaamatus.

KALJUKITS Vähene eneseusk ei luba teha seda, milleks oleksid tegelikult suuteline. Oled liiga kriiti- line ja ärritud tühiste asjade peale.

VEEVALAJA Sa ei hiilga ei kannat- likkuse ega ka taktitundega. Tahad kõike kohe ja kiiresti kätte saada. Ülemuse ees naeratad, ent allu- vatega suheldes kasutad käskivat kõneviisi.

KALAD Liiga palju sõltub sinu alateadlikest soovidest ja ihadest. Käitud kohati nagu kuutõbine. Kuid su intuitsioon on suurepära- ne ning see aitab ehk aru saada mõne inimese kummalisest käitumisest.

ILM

Esmaspäev -4...+1
Põhjakaare tuul 1–7 m/s

Teisipäev -5...0
Põhja- ja loodetuul 2–8 m/s

Kolmapäev -2...+2
Läänekaare tuul 2–8 m/s

Neljapäev -1...+3
Lääne- ja edelatuul 2–9 m/s

★	VÄIKLASLT TÄPNE INIMENE 3 x TÄHT	MILLEGI VOI KELLEGI AVALK ULISTAMINE EHK	KAUNISTUS- PISTE	RABATAIM OLÜMPIA- PRONKS (1924)	OFF TOPIC AUSTUSE MARGIKS LIIKMEKS VALITU	MASTNOOL- KRAANA KÜSISÕNA	SÜLG	ARSTLIK TOO- EKSPERTIISI KOMISJON SLEPP	PIDULIK LOUNA- VOI OHTUSOOK KOTT (kõnek.)
PILKAV JÄREL- AIVUS									
C, ..., E									
NOOMITUS- KONE									
TITTAAN									
PESUPULBER RAADIO ELMAB SAATEJUHT ... VAIKENE									
HIJU NAISE PEAKATE									
PRISKE, JASSAKAS									
RIIK AASIAS JUURDE- KASV									
DOKUMEN- TIDE KAUST									
... PUBLICA									
ANSAMBEL									
ANNO									
KÕRGEM SORT									
TÕELINE, REAALNE									
SÄIE									
MARDIKAS									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

●● Linnaliinide bussis:
„Neiu, kas te väljute?“
„Ei.“
„Aga miks?!“
„Sest ma olen bussijuht!“

●● Euroopa riigipead on kogune- nud paavst Franciscus I ametissepü- hitsemise tseremoonial. Vaevalt jõuab Tema Pühadus saali siseneda, kui Andrus Ansip põlvili viskub ja pea langetab, et paavst teda õnnis- taks.

„Kuule, kes see mees on?“ sosis- tab Saksamaa liidukantsler Angela Merkel Prantsusmaa presidendile François Hollandele.

„See, kes põlvitab või?“

„Ei-ei, teda teab ju igaüks – see on Ansip, Euroopa edukaima riigi peaminister! Ma küsin, kes on see vanamees, kes teda seal õnnistab?“

●● Kohtuvad kaks sõpra:
„Kuidas läheb?“
„Normaalselt.“
„Kas tõesti normaalselt?“
„Noh, tegelikult läheb s*tasti, aga see, et suls*s*tasti läheb, on Eestis ju normaalne...“

●● Töölt tulev mees küsib naiselt:
„Kallis, mida maitsvat meil täna õhtusöögiks on?“
„Mina.“
„Aga kallis, mulle on ju rasvased asjad keelatud.“

Taristu
OTT VALLIK

ELAGU MOOR!!

ELAGU TÕHI PANGA- KONTO!

TÕHI TASKU TOIDAB VAIMU!

HURRAA. MA OLEN LAOSTUNUD!

MAHA ISIKLIK TOIMETULEK!!

ELAGU MOOR!!

HEH, PINSIPÄEV.

Dilbert
SCOTT ADAMS

SELLES KOHTINGUPORTAALIS ON MUL HETKEL VALIDA KAHE LUBAVAMA VARIANDI VAHEL.

ÜKS ON FACEBOOKI-SÕTLANE JA TEINE TARBIB SUURTES KOGUSTES VALUVAIGISTAVAIK RETSEPTIRAVIMEID.

PARAS PÄHKEL.

ENT AINULT ÜKS KAHEST OLEKS NÕUS SILMAST SILMA KOHTINGUGA.

SUDOKU Pappocom Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

	2		4		9		7	
6					7			5
		7			8	1		
1	3	2						9
8						3	4	2
		3	8			2		
9			5					1
	1		6		3		9	

SUDOKU reeglid

●● Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus.

8	5	3	4	1	2	7	6	9
4	1	6	9	5	7	2	8	3
7	2	9	6	8	3	1	5	4
5	9	4	1	3	8	6	2	7
6	7	8	2	4	5	3	9	1
1	3	2	7	9	6	5	4	8
3	6	5	8	7	4	9	1	2
9	4	7	5	2	1	8	3	6
2	8	1	3	6	9	4	7	5

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi. www.epl.ee/sudoku

Tehno

Hans Lõugas
toimetaja

Hiina ehitab oma arvutiplatvormi

Hiina riiklikud arvutiteadlased koostöös tarkvara-firmaga Canonical töötavad välja omaenda operatsioonisüsteemi. Linuxi ühel versioonil põhinev uus platvorm Kylin on kohandatud just Hiina eripärasid arvestades, sest see toetab algusest peale Hiina tähestikke, kuupäevaformaate ja hiinlaste arvutikasutusharjumusi. Aprillis valmiv Kylin on avatud lähtekoodiga projekt.

1 miljard

inimest külastab regulaarselt YouTube'i. Google'i omanduses oleva maailma populaarseima videoportaali külastavusele on tõuke andnud nutitelefonid ja tahvelarvutid, mille abil üha rohkem inimesi internetist videoid vaatab. Suure tähiseni jõudnud YouTube'i teatel on nende lehekülje regulaarne külastaja peaaegu iga teine internetikasutaja maailmas.

Google'i juhil on konkurendi telefon

Google'i tegevjuht Eric Schmidt, kelle käe all on Androidist saanud maailma kõige populaarsem nutitelefon platvorm, kasutab ise konkurendi telefoni. Schmidt tunnistas Briti väljaandele The Guardian, et talle meeldib BlackBerry nutitelefon lihtsalt seepärast, et sellel on kogu tähestikku sisaldav klaviatuur. Android-telefonidel on klahvid üldjuhul puutetundlikul ekraanil.

Tahvelarvutid puust ja punaseks

Lõpuks on ka Eestisse jõudnud tahvelarvutite laine: neid võib näha kohvikutes, koolides ja kontorites. Ka statistika näitab, et eelmise aasta lõpul müüdi Eestis juba rohkem tahvelarvuteid kui tavapäraseid sülearvuteid (GfK Retail &

Technology andmetel moodustasid tahvliid väikearvutite müügist 57%).

Ent tahvliid on olemuselt tavapärastest arvutitest üsna erinevad, seetõttu tekitab nende kasutamine paljudes esialgu hämmingut. Eesti Päevaleht kogus tah-

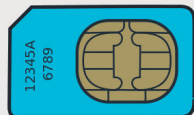
velarvutite kasutajate korduvad mured kokku Elisalt ja EMT-lt, kes on tahvelarvuteid ja mobiilset interneti müünud tuhandetele inimestele. Murede vältimiseks loe ja jäta meelde või löika välja ja kingi koos tahvelarvutiga vanaemale. ●

I Käsitsemine

- Osta kaitsekile ja kaitseümbris! Lapsed (ja ka uudishimulikud täiskasvanud) reostavad oma näppudega sinu mitmesajaeurose töövahendi varem või hiljem.
- Pane peale turvakood, ilma milleta arvutit kasutada ei saa.
- Loe läbi oma tahvelarvuti kasutusjuhend, et eristada SD- ja SIM-kaardi pesasid. Esimesse läheb mälukaart, millel on andmed, teise operaatori kaart mobiilneti jaoks. Kui kaart läheb valesse pesa, võib selle kättesaamine olla keeruline ja kallid.
- Pane ka tähele, kui suur SIM su tahvlisse läheb, sest neid on kolmes suuruses (tavaline, mikro ja nano).
- Mõnda tahvelarvutisse (nt Asus) saab ühendada ka mälupulga, selleks peab masinal olema USB-pesa.
- Kui tahvelarvuti jääb mõnikord aeglaseks või „teeb imelikke asju“, pole tegemist katkise või praaktootega. Ta on arvuti nagu tavaline lauaarvuti, tee *restart* ja elu läheb edasi. Kui *restart* ei aita, saab taastada seisundi, millisenä masin tehastest tuli.

Micro SD
mälukaart

Mini SIM

Micro SIM

Nano SIM

II Võrguühendus

- Kõigil tahvelarvutitel on traadita interneti (wifi) võimalus, ent 3G ehk mobiilneti ei pruugi kõigil olla. Teisisõnu, ainult wifi toega tahvelarvutiga läbi mobiilivõrgu interneti ei pääse.
- 3G toega Android-tahvliid töötavad üldjuhul kõigi Eesti mobiilivõrkude sagedustel. Apple'i tahvliid kiirema 4G interneti toega töötavad siin vaid 1800 Mhz sagedusel. Seega piirkondades, kus 4G töötab muul sagedusel, läheb tahvel aeglasemasse 3G võrku.
- Tahvelarvutiga saab ka printida, aga mitte harjumuspärasel viisil USB kaabli kaudu. Vajalik on võrguprinter või bluetooth-ühendusega printer.

3G

4G

III Tarkvara

- Tahvleid on kolme operatsioonisüsteemiga: iOS (Apple), Android ja Windows. Windowsi tahvlites võtab operatsioonisüsteem oluliselt rohkem mälumahtu kui teiste omades (~15Gb).
- Google Play (endine Android Market) ei ole ühegi tootja ametlik lehekülg. Seega ei vastuta ükski tootja seal pakutavate äppide ja mängude eest. Äppide allalaadimine ja kasutamine on kasutaja enda vastutusel.
- Mida rohkem äppe, sh mängu on tahvelarvutisse installeeritud, seda aeglasemaks tahvel muutub. See ei loe, kui äpid ei ole aktiivsed.
- Kui äpp töötab ühes tahvelarvuti mudelis, ei taga see kahjuks, et see kindlasti sobib ka teisele tahvlile.
- Kui pärast äpi allalaadimist hakkab tahvel *restart*-i tegema või muutub aeglaseks või aku saab kiiresti tühjaks, siis ei sobi äpp sellele mudelile ja tuleb tahvlit eemaldada.
- Kui vaja, saab tahvliga luua ka Microsoft Office'i faile. Paljudes Androidi operatsioonisüsteemiga tahvelarvutites on tarkvara selleks eelnevalt installeeritud, iOS tarkvaraga töötavas iPadis tuleb see rakenduste poest juurde osta.
- Oma seadme kohta saad täpsemat infot müüjalt või tootja kodulehelt.